

Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

6

2019

Marechaussee Contact 20e jaargang | nummer 6 december 2019

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeeltes daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Jan Bakker
Niels Morpey
Olav Petram
Freerk van Rossem
Jack Vlaming

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie bij administratie en werving)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 10 januari 2020.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten
6	Beroeps Vertrouwen in elkaar
10	IKNG Mijn tijd in Nederlands-Indië, deel 6
12	Uitgelicht KMCGS, Streng als het moet, inschikkelijk als het kan
15	1940-1945 Parahelm na 75 jaar terug bij Britse Arnhem-veteraan
16	Veteranen Regen kan Veteranendag KMar niet deren
18	Veteranen Nationale Taptoe 2019 met wervende veteranenvrijdag Moderne herdenking Slag om Arnhem
19	Dienstplichtigen Een bezige bij
22	Uit 'De Marechaussee grijpt in'
24	Vrienden van het museum Vriendendag in teken van SOOM-brochure
26	Reservisten Geslaagde teambuildingsdag KMar-reservisten Reservist leidt KMar-trainingsmisssie voor EUCAP KMar-reservisten ondersteunen NISC
27	SMC IM Roel Bouwman; Beukbergen, een thuis voor de KMar
28	SMC Algemene SMC-reünie 2019: terugblik op een geslaagde dag
30	Personalia
31	SMC-informatie

Foto omslag:
Schiphol, 2019, speurhond explosieven Dairo
Foto: Mediacentrum Defensie | Hille Hilinga

Collectieve verantwoordelijkheid lijkt inmiddels een achterhaald begrip, in ieder geval door nog maar weinigen gevoeld. Problemen worden zo snel mogelijk aan vermoedelijke veroorzakers toegeschreven en ook de oplossing is vooral geen zaak voor onszelf maar voor anderen. Het CO₂- en stikstofprobleem heeft niet met ons eigen gedrag te maken en wordt dus toegerekend aan de directe veroorzakers of gewoonweg ontkend. De toegenomen zware en georganiseerde criminaliteit is het gevolg van te weinig handhaving en opsporing, en heeft weinig tot niets te maken met 'glijdende' normen en waarden die de 'legitimiteit' voor die criminaliteit verschaffen. Maar voor het beoordelen van situaties en gebeurtenissen in het verleden, worden weer wel de restrictieve normen en inzichten van het heden gehanteerd, waardoor we afstand kunnen nemen van onze collectieve verantwoordelijkheid en 'schuldigen' kunnen aanwijzen. Het is ogenschijnlijk een ingewikkelde wereld geworden waarin verantwoordelijkheid wordt toegewezen, maar weinig wordt genomen.

U heeft op onze website kunnen lezen hoe onze zorgen toenemen over de wijze waarop de activiteiten en inzet van onze Indiëgangers worden beschouwd. Vooral aan de hand van huidige inzichten en met ontstellend weinig kennis van zaken en feiten, worden daden en activiteiten beoordeeld van mensen die dachten hun land, democratie en vrijheid te dienen ver van huis. Een inzet binnen een context die zich niet laat vergelijken met de huidige Nederlandse context of met onze opvattingen over normen en waarden van nu. Ook daarin wordt geen collectieve verantwoordelijkheid gevoeld en getoond maar wordt gezocht naar 'schuldigen'. Jammer dat de inbreng van ter zake kundigen, ook gericht op waarheidsvinding, grotendeels genegeerd lijkt.

Wanneer georganiseerde misdaad daadwerkelijk grenzen overschrijdt en ondermijning van onze rechtsstaat, onze economie en onze (staats)veiligheid aan de orde zijn, zou het gevoel van collectieve verantwoordelijkheid voelbaar moeten zijn. Uitgestoken, hulp aanbiedende 'handen' worden verwelkomd zou je denken. In plaats daarvan gaat het over het primaat in het publieke domein en wie 'ervan is'. We sluiten liever en heffen op, dan dat we vanuit een collectieve verantwoordelijkheid kijken naar nieuwe samenwerking en (tijdelijke) herverdeling van taken en verantwoordelijkheden.

Het lijkt erop dat in 2019 de goede voornemens aan de achterkant van het jaar zitten en dus eigenlijk ook aan de achterkant van de problemen. We weten ook allemaal hoe moeilijk het is om goede voornemens gestand te doen, zelfs als we ze aan het begin van het jaar maken. Dat we weer aan de voorkant van de problemen moeten komen en ons niet meer moeten laten 'verrassen' door voorspelbare vergrijzing, personele tekorten en criminaliteit lijkt me duidelijk. Wellicht in 2020 weer meer collectieve verantwoordelijkheid nemen en accepteren?

In dit laatste nummer van 2019 treft u het zesde en tevens laatste deel aan van 'Mijn tijd in Nederlands-Indië' waarin

“Collectieve verantwoordelijkheid”

Jan Bakker de werkelijke context van toen schetst. Wij danken Jan voor de serie, door velen gewaardeerd en wellicht verhelderend voor anderen.

Wederom nemen we afscheid van een SMC'er 'pur sang', op 21 november overleed onze webmaster Roel Bouwman. Hij heeft een grote bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van SMC in het algemeen en de website in het bijzonder. Jarenlang zorgde Roel voor het eerste bericht in uw inbox op zondag, de nieuwsbrief. Op 29 november hebben we Roel naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Ik wens u mede namens de overige leden van het bestuur een voortreffelijke jaarwisseling toe en dat het nieuwe jaar u brengt wat u ervan hoopt.

André Peperkoorn
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Woensdag 25 maart 2020

Bezoek Museum Militaire Traditie

De Reünievereniging MC organiseert een bezoek aan het Museum Militaire Traditie (www.museummilitairetraditie.nl) met daarna een bezoek aan de naast het museum gelegen kaarsenmakerij. Programma:

- 10.30 - 11.00 uur - Ontvangst
- 11.00 uur - Rondleiding in twee groepen
- 12.00 uur - Lunch
- 13.00 uur - Rondleiding in twee groepen
- 14.00 - 15.00 uur - Afsluiting met hapje en drankje

SMC'ers (met partner en/of begeleider) betalen voor deze bijeenkomst € 11,- p.p. Ook niet-SMC'ers (met partner en/of begeleider) zijn welkom, zij betalen € 25,- p.p. Aanmelden door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v.

Bezoek MMT. Vermeld daarbij ook uw adres.

Locatie: Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 23 april 2020

Bezoek Louwman Museum

Dit museum heeft 's werelds oudste privécollectie 'automobielen' (ruim 250 antieke en klassieke), bijeengebracht door de familie Louwman. Programma:

- 11.00 - 12.00 uur - Ontvangst
- 12.00 - 12.45 uur - Lunch
- 12.45 - 15.00 uur - Museumbezoek
- 15.00 - 16.00 uur - Napraten met hapje en drankje

Maximaal 50 personen kunnen deelnemen; de volgorde van opgave is bepalend. SMC'ers (met partner en/of begeleider)

betalen € 17,50 p.p. Ook niet-SMC'ers (met partner en/of begeleider) zijn welkom, zij betalen € 30,- p.p. Aanmelden door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Louwman Museum. Vermeld daarbij ook uw adres.

Locatie: Leidsestraatweg 57, 2594 BB Den Haag

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 14 mei 2020

25 jaar Collegiale Ondersteunings Groep (COG)

Op 1 april 1995 werd COG opgericht. Op 14 mei a.s. wordt in Vormingscentrum Beukbergen stilgestaan bij het feit dat COG 25 jaar klaarstaat voor ondersteuning van collega's.

Voor het avondgedeelte van die dag is COG op zoek naar collega's die de KMar met leeftijdsontslag of anderszins hebben verlaten. Wie lid is – of is geweest – van COG kan zich voor die avond aanmelden o.v.v. naam, voor welk district én de periode waarin u zich inzette voor COG.

Locatie: Amersfoortseweg 59, 3712 BB Huis ter Heide

Contact: COG.25jaar@mindef.nl

Vrijdag 23 mei 2020

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

Nadere informatie volgt in MC 2020-1

SMC-contactmiddag Buren 2020 vervallen

Door bouwkundige aanpassingen en herinrichting van de Dependance Marechausseemuseum kan deze in 2020 niet worden gebruikt. De contactmiddag en de Algemene Ledenvergadering RvMC komen daarmee te vervallen.

Oproep reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters is op zoek naar leden van peloton 80-4 van de School Opleiding Beroepsmarechaussee voor een reünie op 19 september 2020. Aanmelden: zie hieronder.

Contact: jos.peeters@vitals4strategy.nl

Oproep reünie wachtmeesterkursus 1967-1968

Koos Hensing wil in het 2e kwartaal 2020 een reünie organiseren voor alle cursisten van de 25e wachtmeesterkursus 1967-1968. Voor aanmelden: zie hieronder.

Contact: koos.hensing@gmail.com

*Het redactieteam wenst u
fijne feestdagen en een in alle
opzichten goed 2020 toe*

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl

KMar begeleidt

Marechaussees hebben halverwege oktober Amerikaanse militaire colonnes begeleid over de Nederlandse wegen. In totaal trokken zo'n 5200 militairen, 85 Abrams-tanks en 80 Blackhawk-, Apache- en Chinook-helikopters, honderden andere voertuigen en bijna 1000 containers door ons land. De landelijke motorpoule van de KMar begeleidde gedurende drie dagen meerdere ritten van Vlissingen en Rotterdam naar Duitsland.

De ene Amerikaanse legereenheid kwam oefenen in Europa, de andere vertrok. Amerikanen brengen regelmatig materieel en mensen van en naar Europa en om dat in goede banen te leiden helpt de Nederlandse krijgsmacht daarbij. Het transport hoort bij de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Europa, die volgens Defensie het afgelopen jaar is vergroot vanwege de toenemende geopolitieke spanningen met Rusland. Nederland vormt voor de NAVO een

Amerikanen door Nederland

foto: sergeant Kyle Larsen

belangrijk logistiek knooppunt voor militaire versterkingen. Dit betekent dat Nederland moet zorgen voor een soepele doorstroom van materieel en troepen, logistieke ondersteuning en transport.

De Amerikaanse militairen en het materieel werden over de weg, per trein en via binnenvaartschepen vervoerd. Perso-

neel van de Koninklijke Landmacht en de Defensie Bewakings- en Beveiligingsorganisatie beveiligden onder meer de haventerreinen in Rotterdam en Vlissingen. Daarnaast leverde Defensie brandstof en vervoerde een deel van het Amerikaanse materieel met vrachtwagens.

Bron: KMarMagazine 2019-10

Nieuwe takelvrachtwagen voor de KMar

foto: Mediacentrum Defensie | Valerie Kuypers

Sinds kort mag de marechaussee de FH500-takelvrachtwagen aan haar voertuigenarsenaal toevoegen. Een state of the art krachtpatser die vrijwel overal twee RHIB-motorboten met gemak in het water krijgt en ze ondertussen kan voorzien van brandstof.

Op het eerste gezicht lijkt de FH500 een normale vrachtwagen met een standaard Volvocabine. Maar wie goed kijkt, ziet een speciale combinatie van vrachtwagen en kraan. Speciaal voor de Mare-

chaussee geproduceerd. "Van deze is er maar één in de wereld. En die hebben wij." De Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) oefende met de FH500-takelvrachtwagen.

De BSB wordt ingezet wanneer snel en specialistisch optreden nodig is. Dan moet er dus adequaat gehandeld worden. "We moeten zo snel mogelijk inzetbaar zijn, ook op het water", vertelt Tom, maritiem coördinator van de BSB, terwijl achter hem de FH500 voor het

eerst in actie komt en twee van zijn RHIB's binnen no time het water in takelt vanaf de meters hoge kade van het Rotterdamse Nieuw-Mathenessesterrein.

"Voorheen moesten we met een vrachtwagen, aanhanger en een aparte takelwagen naar de kade om één boot te kunnen lanceren", legt opperwachtmeester Arjan uit. "Dat kon maar op een beperkt aantal plekken in Nederland, omdat het bereik van de kraan niet verder ging dan vijf meter. Nu kunnen we zo'n beetje overal de boten te water krijgen. En dat maakt ons een stuk flexibeler."

"We zijn superblij met dit voertuig", concludeert de maritiem coördinator BSB na afloop van de inzet. "We pretenderen een 'high end' eenheid te zijn, daar hoort dan ook passend materieel bij. Het moet solide en betrouwbaar zijn, het moet werken. En... dit werkt! Ze zeggen wel eens, het doel heiligt de middelen. We kunnen nu eerder stellen: 'de middelen heiligen het doel'."

Bron: KMarMagazine 2019-11

Na de overname van de politietaak van het Korps Rijkspolitie op de Nederlandse luchthavens in 1993, moet de Koninklijke Marechaussee zelf een dienst speurhonden opzetten. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. De redactie leest erover in het archief van Stichting Museum KMar in Buren en ontmoet vervolgens adjudant Rick van Vulpen, 2e teamleider K9 op Schiphol. | Door: Jan Gaasbeek

Vertrouwen in elkaar

2019, Schiphol, aoo Rick van Vulpen met explosievenhond Dairo

Sinds de jaren tachtig wordt bij het zoeken naar explosieven al gebruikgemaakt van honden. De terreurdreiging wordt vanaf die jaren steeds groter en de behoefte aan speurhonden ook! De marechaussee start met het opleiden van personeel aan de Rijksspeurhondenschool in Wassenaar. Na een zware selectie worden drie wachtmeesters toegelaten en zij ronden de opleiding met goed gevolg af. Deze eerste drie hondengeleiders van de KMar zijn gedreven met hun vak bezig en de hond verandert hun hele leven. Ze staan er mee op en gaan er mee naar bed. "Aan de hond worden bijna hogere eisen gesteld dan aan de man", grapt plaatsvervangend commandant Uniformdienst en 'hondenchef', kapitein – nu CKMar – Hans Leijtens als reactie op de lange lijst van kwaliteiten die de honden moeten hebben.

De hondengeleiders hebben een druk programma. Naast hun activiteiten op Schiphol wordt ook veelvuldig assistentie in het land verleend. Bij vrijwel alle activiteiten worden opvallend goede resultaten geboekt. Toch vindt Leijtens een zorgelijke kanttekening op zijn plaats: "Ik heb sterk het vermoeden dat

de marechaussee nog moet wennen aan het verschijnsel hondengeleider. De snelheid waarmee een en ander is gerealiseerd, is bedroevend. We hebben achter de feiten aan gelopen. We zijn er al langer dan een jaar mee bezig en de noodzakelijke spullen zijn er nog steeds niet. Na de diploma-uitreiking (certificering), waarbij we dus het materiaal van de Speurhondenschool moesten inleveren, hadden we zelf helemaal geen spullen. Via het budget van de toenmalige Rijkspolitie hebben we toen maar de eerste benodigde zaken aangeschaft." De eerste twee maanden dragen de hondengeleiders eigen kleding en betalen zelf de voeding voor de honden!

Explosievenspeurhond

Adjudant Rick van Vulpen werkt al een kwart eeuw bij de marechaussee met honden op Schiphol en weet van de hoed/hond en de rand. Hij weet als geen ander wat werken, begeleiden en trainen van explosievenhonden inhoudt. Van het aanleren van geuren tot aan het bereiken van volledig vertrouwen tussen baas en hond. In 1985/1986 volgt Rick de opleiding tot beroepsmarechaussee in Apeldoorn

en na een wachtperiode bij Brigade Soestdijk, is hij van 1987 tot 1991 werkzaam bij Brigade Utrecht. Vervolgens werkt hij vijf jaar bij Brigade Speciale Beveiliging (BSB) en wordt daarna de vierde hondengeleider bij het District KMar Schiphol. Rick: "Ik was aan een nieuwe uitdaging toe en had een enorme interesse voor diensthonden. Ik werd geattendeerd op de vacature en na de selectie had ik het geluk dat ik werd aangenomen. Na een opleiding van zes maanden met mijn eerste speurhond Bartje op de toenmalige Rijksspeurhondenschool in Wassenaar, ging ik aan de slag. Overigens werkten er ook nog een aantal geleiders van de Rijkspolitie op Schiphol, omdat de marechaussee nog niet over genoeg hondengeleiders beschikte. Ze hebben ons op weg geholpen, waarna wij verder zijn gaan werken aan het product 'geleider met explosievenspeurhond'. Door dat goed te verkopen en al het werk aan te pakken, werd al snel duidelijk dat er meer geleiders moesten komen."

Na de aanslagen in Amerika in 2001 kwam het terrorisme hoog op de agenda en werd de vraag naar explosievenspeurhonden ook groter. "Het team

werd uitgebreid, na de reorganisatie in 2008 weer en er werden ook twee 2e teamleiders aangesteld. Het team viel toen onder Brigade Politie & Beveiliging, afdeling Executieve Ondersteuning (P&B). De werkzaamheden op Schiphol bestaan uit: optreden bij bommeldingen en verdachte onbeheerde bagages/pakketten, preventieve veiligheidsonderzoeken en zoeking voor de 'Wet wapens en munitie'. Daarnaast leveren wij frequent assistentie aan de Nationale Politie voor preventieve zoekingen, huiszoekingen, zoekingen op een plaats delict en controles op vuurwerk. Dat terroristische dreiging zeer serieus moet worden genomen, bleek ook uit het aantreffen van de *shoe-bomber* en een *underwearbomber* aan boord van Amerikaanse vliegtuigen. De beveiliging op luchthavens werd verder aangescherpt. Het aantal incidenten/meldingen op Schiphol nam toe, maar wat deze precies inhouden en om welke aantallen het gaat, kan ik niet vertellen."

Teamleider Explosieven Verkenning

In 2006 treedt het protocol 'Verdachte objecten' in werking. Dit houdt in dat elke bomdreiging door een opgeleide Teamleider Explosieven Verkenning (TEV) geanalyseerd moet worden. Deze TEV geeft dan een advies aan de Officier van Dienst – Politie over eventuele maatregelen. "Om tot een effectieve operationele inzet te komen, heb ik geadviseerd de TEV-(neven)functie op Schiphol onder te brengen bij het team hondengeleiders, om zo de duur van een bomincident zo kort mogelijk te houden. Dat werd door de toenmalige brigadecommandant P&B, luitenant-kolonel – thans PCKMar – Vincent Egbers, overgenomen en alle hondengeleiders werden opgeleid tot TEV. Vanaf die tijd zijn altijd geleiders met honden aanwezig op Schiphol en treedt de eerste die na een melding ter plaatse komt op als TEV en analyseert het incident. Een tweede geleider treedt, indien aangegeven door de TEV, op als explosievenverkenner met speurhond, en voert het veiligheidsonderzoek uit."

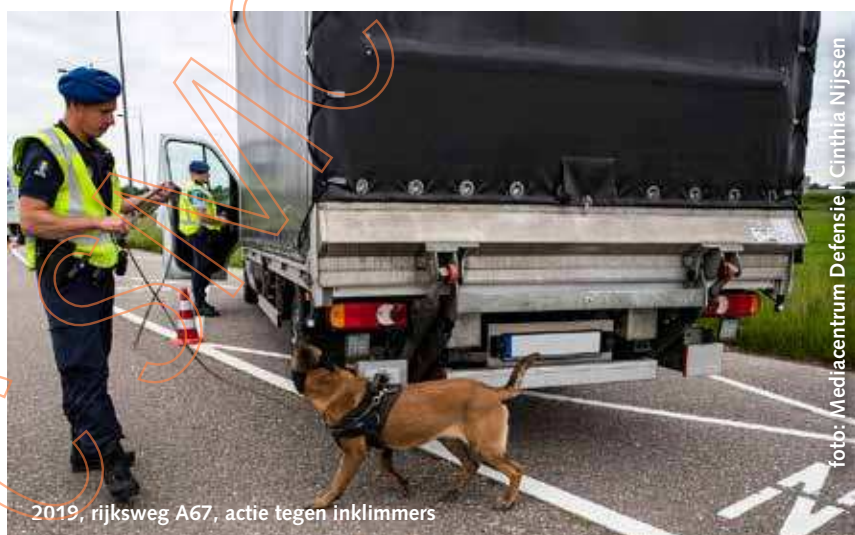
Naast Schiphol zijn ook geleiders beschikbaar (consignatie/piketregeling)

voor de overige luchthavens, voor defensie-/marechaussee-objecten en voor ondersteuning aan de Nationale Politie. "Het huidige aantal geleiders voldoet niet meer aan de vraag. Daarbij komt dat wij ook te maken hebben met uitstroom. Momenteel zijn er twee in opleiding. Een opleiding met hond duurt minimaal een jaar. Daarnaast volgt de geleider aanvullende opleidingen zoals Explosieven Verkenner, TEV en Leergang Senior Medewerker. In de huidige lopende reorganisatie hopen wij er functies bij te krijgen zodat we op het noodzakelijk geachte aantal uitkomen."

De huidige inzet op het gebied van 'Chemische, Biologische, Radiologische en Nucleaire dreigingen – Explosieven' (CBRN-E) vergt ook een ander soort geleider. "De TEV-nevenfunctie is in het

optreden heel belangrijk geworden, waarbij de hond als ultiem hulpmiddel ingezet kan worden bij dreigingen. De TEV-functionaliteit houdt in dat de geleider ook kennis moet hebben op CBRN-E gebied. In de luchtvaartbeveiliging zijn daarvoor meer detectiemiddelen beschikbaar gekomen, maar is de geleider als TEV met zijn explosieven-speurhond nog steeds het laatste selectiemiddel in de veiligheidsketen."

Na de aanslagen in Brussel in 2016 ontstaat de behoefte om snel daderinformatie te verzamelen en zo de aanslagpleger of dadergroep te identificeren en daarmee een mogelijke tweede aanslag te voorkomen. Daarvoor is het Quick Identification Team (QIT) opgericht. "Van het team maakt ook een TEV deel uit. Gezien de al geldende operationele inzetbaarheid voor het

2019, rijksweg A67, actie tegen inklimmers

foto: Mediacentrum Defensie | Cinthia Nijssen

2019, Brunssum, zoeken naar explosieven bij een school

foto: Mediacentrum Defensie | Valerie Kuypers

2017, Schiphol, ow Dagmar met hond Heli

foto: Mediacentrum Defensie | Jasper Verolme

2019, Schiphol, aoo Rick van Vulpen met Dairo

foto: privécollectie

(koel)trailers voorkomen... In 2015 werden de geleiders migratiespeurhonden samengevoegd met het team geleiders explosievenhonden van Schiphol. Het gehele team valt nu onder Brigade Operationele Ondersteuning en Support. Na analyse van het werkaanbod en politieke druk, werd besloten het aantal geleiders migratiespeurhond behoorlijk uit te breiden. Naast het nu beschikbare aantal gaan er twee in opleiding. Het gaat waarschijnlijk tot de zomer van 2020 duren voordat het beoogde aantal geleiders inzetbaar is."

Pilot HRB-hond

Naar aanleiding van de aanslagen in Parijs in 2015 wordt het Hoog Risico Beveiligingseskadron (HRB) opgericht en ontstaat behoefte aan een specialistische 'HRB-hond' die bij dergelijke aanslagen kan worden ingezet, zowel preventief als repressief. "Er werd een pilot gestart en ik heb ervoor gezorgd dat een geleider opleidingen kon volgen bij de luchtmacht voor de basisopleiding hondengeleider en bij de politie Amsterdam-Amstelland voor de surveillancehond, en daar ook in de praktijk kon meedraaien. Deze geleider zal samen met een collega de behoefte verder inventariseren en de gewenste opleiding beschrijven; de operationele inzetbaarheid wordt getoetst door het bevoegd gezag. Of de pilot verder nog wordt doorgezet moet worden afgewacht."

land (consignatie) van dit team en de beschikbare uitrusting, voeren alle speurhondgeleiders ook deze neven-taak uit."

Kwaliteitsadviseur

Door de komst van de (civiele) explosievenpeurhond bij luchtvrachtbedrijven op Schiphol is er toezicht nodig op de kwaliteit van dit beveiligingsmiddel. "Hierin ondersteunen wij de toezichthouder, Brigade Toezicht Beveiliging Burgerluchtvaart, als kwaliteitsadviseur. Elke dinsdag zijn er kwaliteitstesten en is, indien beschikbaar, een geleider als kwaliteitsadviseur aanwezig."

Migratiespeurhonden

In 2010 start de marechaussee een pilot met migratiespeurhonden (formeel: 'speurhond menselijke geur'). Deze

behoefte komt vanuit de Rotterdamse haven en wordt aangegeven door de brigadecommandant in het gebied daar en FRONTEX ('European Border and Coast Guard'). "Naar aanleiding van enorme vluchtelingenstromen en mensenhandel/-smokkel werd besloten deze pilot te starten in samenwerking met de politie. Na de opstartfase werd de behoefte al snel duidelijk: er waren meer geleiders nodig, waarop een uitbreiding volgde. De werkzaamheden bleken voornamelijk te liggen in de havens van waaruit naar Groot-Brittannië werd gevaren. Vooral Hoek van Holland is een favoriete plaats voor 'inklimmers'. Ook hierbij is de speurhond nog steeds het ultieme selectiemiddel en hebben collega's al veel mensen gered uit handen van mensen-smokkelaars of een zekere dood in

K9 honden

"Momenteel zijn wij druk bezig om genoeg K9 honden te krijgen ter vervanging van de huidige (oude) operationele honden. K9 (*canine*) is een Engelse term die gebruikt wordt voor honden die een bepaalde training hebben gehad en daardoor geschikt zijn voor zeer specifieke taken. Een hond is acht tot negen jaar operationeel inzetbaar. Dat kan oplopen tot tien jaar wanneer ze fysiek in orde zijn maar vanaf acht jaar is dan al wel een vervanger beschikbaar. De honden zijn acht maanden tot twee jaar oud wanneer ze aangekocht worden. Honden die het meest geschikt zijn, zijn 'herderachtigen', zoals de Mechelse, Duitse en Hollandse herder. Een hond moet ook bepaalde drijfveren bezitten zoals buit- en

zoekdrift, moet moedig zijn en sociaal naar mensen kunnen zijn. Natuurlijk moeten ze ook fysiek in orde zijn. De selectie, aankoop en opleiding geschiedt nog via de afdeling Speur- en Specialistische Dieren van de Landelijke Eenheid Nationale Politie in Nunspeet. Echter de opleidingscapaciteit is onvoldoende, vandaar dat wij, 2e teamleiders, al een deel van de opleidingen zelf verzorgen. Als teamleiders, die zelf ook operationeel meedraaien, deden wij al veel op het gebied van operationele aansturing en kwaliteitsbewaking van geleider en hond. Dit omdat wij beiden een inzetbare speurhond hebben en honden en geleiders het best kunnen worden opgeleid in de praktijk. Mijn collega Niels doet al twee jaar ook de opleiding van migratiehonden en geleiders."

Nieuwe ontwikkelingen

"Een hondengeleider wordt op een aantal punten geselecteerd. Je moet onder andere gek zijn op honden, flexibel, creatief maar vooral ook (zeer) consequent zijn. Het zijn belangrijke eigenschappen. Een behaalde certificering is twee jaar geldig en om deze te behouden zijn er kwaliteitscontroles en daar wordt veel voor getraind. Echter door alle (moderne) ontwikkelingen is er een ander soort hondengeleider nodig. Naast de juiste instelling dient deze ook over een 24/7-mentaliteit te beschikken. Vooral het laatste, daar mag het beslist niet aan ontbreken. Op het gebied van opleidingen kijken we ook naar samenwerking binnen Defensie. Er wordt momenteel gesproken over de oprichting van een kennis- en opleidingscentrum, het Defensie Expertise Centrum - Diensthonden (DEC-D). Maar we kijken ook samen met politie, justitie en douane, naar mogelijkheden om een overheidsopleidingscentrum voor diensthonden op te richten. Wij zijn bezig om via Defensie ook een lijn te krijgen in de aanschaf, aankoopkeuring en eventuele tweedelijns medische behandelingen van honden via de faculteit diergeneeskunde in Utrecht. De

eerste honden zijn daar al behandeld met goed resultaat. De bedoeling is om op deze wijze snel een goede diagnose te hebben van de operationele inzetbaarheid van diensthonden."

"Verder kijken wij naar mogelijkheden om te komen tot een snellere operationele inzetbaarheid van de TEV/QIT-speurhondgeleider in het hele land, waarbij wordt gedacht aan helikopterinzet. Daarbij wordt samengewerkt met BSB, en met 298 en 300 Squadron van de luchtmacht. Wij konden al gebruikmaken van politiehelikopters, maar die zijn niet altijd beschikbaar bij een grote calamiteit. Wij willen bereiken dat we snel – binnen het uur ter plaatse zijn in het hele land – kunnen

2019, wmr1 Mirella met Duncun
foto: Mike Bink fotografie

garanderen. Dit kan ook operationele capaciteit schelen bij andere KMar-onderdelen als je het op deze wijze kan inregelen."

"Wij willen ook het Urban Search And Rescue team (USAR) met onze migratiehonden gaan ondersteunen omdat wij denken dat onze geleiders en honden uitermate geschikt zijn voor dat werk. USAR verleent op verzoek hulp bij rampen binnen en buiten Nederland."

Vertrouwensdingetje

Rick weet als geen ander dat het zeer belangrijk is dat geleider en hond volledig op elkaar moeten kunnen vertrouwen. Journalist Alberto Stegeman plaatst in 2018 in een eetzaal van de legerplaats Oldebroek een koffer met daarin een (nep)bom die kenmerken heeft van een *improvised explosive device* (IED). "Ik ging met mijn speurhond Dairo ter plaatste. Dairo had geen geurherkenning en toen ik in de koffer keek, zag ik een bom... Het gaf even een 'vertrouwensdingetje' met de hond. Gelukkig bleek de bom van klei en was geen sprake van echte explosieven. Het vertrouwen was natuurlijk onmiddellijk hersteld! Het was de tweede keer dat ik dit meemaakte."

Bij het explosieven- en migratieteam zijn niet alleen mannen maar ook vrouwen werkzaam en 'het product' dat wordt geleverd wordt zeer gewaardeerd. Van wennen aan het verschijnsel hondengeleider is allang geen sprake meer! Ze zijn volledig geaccepteerd en in de veiligheidsketen niet meer weg te denken. Een geleider en hond hebben veel in hun mars om de maatschappij te beschermen tegen explosieven of mensensmokkel te voorkomen. In 2017 haalden politie en marechaussee 944 inklimmers uit voertuigen. Vorig jaar werden 1371 inklimmers gevonden rond het Rotterdamse havengebied. De verwachting is dat het er dit jaar niet minder zullen zijn. In Engeland liep het volledig uit de hand en werden, op het moment dat dit artikel werd geschreven, 39 lijken aangetroffen in een koelcontainer.

Bronnen: Ons Wapen, Markrant, De Koninklijke Marechaussee, KMarMagazine en Algemeen Dagblad.

Mijn tijd in Nederlands-Indië

Zomer 1945, de oorlog was voorbij, dat dacht het merendeel van de Nederlandse bevolking. Maar voor ongeveer 120.000 Nederlanders was dat niet het geval. Er volgden voor hen nog twee tot drie zware jaren als militair in de Indische Archipel.

Deel 6 | Door: Jan Bakker

Purwakarta (vervolg)

Op 18 februari 1949 vertrokken drie MP'ers van detachement Sumedang met een vrachtauto richting Madjalengka. De auto werd onderweg door hevig mitrailleurvuur tot stilstand gebracht, de drie mannen werden eruit gesleurd en op gruwelijke wijze vermoord. Het waren de marechaussees M. v.d. Linden, W. Hendriks en Lim Tong Soen van het KNIL. We vernamen dat ook twee van de baboes die in

greep men niet wat guerrilla in zo'n groot bergland was. Het betekende wel dat wij drie jaar lang alert moesten zijn tijdens dienst of vrije tijd, overdag of 's nachts, altijd kon het gevaar opduiken.

Mijn rugpijn werd erger en ik werd opgenomen in 'Hospitaal 2' in Jakarta, zo moesten we Batavia nu noemen. Na enige weken kreeg ik te horen dat het ischias zou zijn, en daar was niets aan te doen. Ik mocht terug naar Purwa-

Toen Jan Bakker 75 jaar was geworden, had hij tijd genoeg om zijn verleden aan het papier toe te vertrouwen. In zijn in 2003 uitgekomen boek 'Jan H. Bakker' beschrijft hij ook de drie jaar die hij bij het Korps Militaire Politie/KMar in het voormalig Nederlands-Indië heeft gediend.

De redactie heeft van hem toestemming gekregen om dat deel van zijn boek in Marechaussee Contact op te nemen. In zes afleveringen maken wij u deelgenoot van zijn belevenissen op de buitenposten in toen dat deel van ons Koninkrijk. Veel oud-Indiëgangers zullen hetzelfde hebben meegemaakt en daar zelden over hebben gesproken. Met deze artikelen hopen wij ook hun familieleden meer achtergrondinformatie te geven.

Deel 1 handelde over de opleiding en de bootreis naar Nederlands-Indië, deel 2 en 3 over Jan Bakkers belevenissen in Tjiteureup, tijdens de 1e politionele actie en de tijd in Garoet. In deel 4 kwamen de nachtelijke aanvallen door opstandelingen en het opleiden van de civiele veldpolitie aan de orde. Deel 5 ging over zijn ervaringen in Cheribon en Purwakarta. In dit laatste deel schrijft hij over de repatriëring, de 'hartelijke' ontvangst in Nederland en het natrappen door bewindslieden jaren later.

W.J. Hendriks, tijdelijk marechaussee 1e klasse

M.S.M. van de Linden, marechaussee 2e klasse

Lim Tong Soen, soldaat 2e klasse, KNIL

Sumedang voor ons hadden gewerkt, vermoord waren.

We waren nu haast drie jaar van huis. De hele '7 December Divisie' was het zat. Het materiaal raakte op en de foerier had niets meer. Hij zei steeds: "Wat ik niet meer heb, heb je ook niet nodig." Hij had soms nog Japanse sokken, van die sokken zonder hakken. We hadden het laatste jaar geen nieuw ondergoed gehad en de slijtage was groot door het dagelijks wassen en door de manier van wassen. De baboes wisten bij een kali en sloegen het wasgoed vaak op stenen schoon. Het wagenpark kromp in en vervanging bleef uit. Alles werd minder, de guerrillastrijd echter werd heviger. In Nederland be-

karta en kreeg tegelijk bericht dat mijn peloton over een week zou repatriëren. Dus vlug naar Purwakarta, spullen ingepakt en terug naar Jakarta naar het repatriërencentrum. Daar moesten we, in de middaghitte, nog wel even 25 kilometer lopen met volle bepakking. Vlak voor vertrek heb ik nog een bezoek gebracht aan 'Menteng Poeloe', de begraafplaats van onze jongens, maar de meeste kruizen stonden in het water door tropische buien.

Repatriëring

25 november 1949 vertrok ik met de s.s. Zuiderkruis uit Tandjong Priok. Op de Middellandse Zee heerste een hevige storm, waardoor enige van onze reddingsloepen beschadigd werden.

Later vernamen we dat veel vissers werden vermist. Tijdens de vaart op de Middellandse Zee overleed een militair. Omdat de vrieskasten al grotendeels leeg waren, kon het stoffelijk overschot hierin bewaard worden. De aankomst in de haven van Rotterdam was op 19 december 1949, het stoffelijk overschot ging het eerst van boord. Tientallen autobussen stonden gereed om ons naar huis te brengen. De route van mijn bus eindigde in Hoozevee. Ik was de laatste passagier die thuis werd afgeleverd. De voorlaatste was J. Blanken, bakkerszoon uit de Kerkstraat. Ik kreeg

een verlofpas voor 42 dagen, inclusief gratis openbaar vervoer. Ik ging een paar dagen naar Schiermonnikoog. In de bus die mij naar Oostmahorn moest brengen was ik de enige passagier, zonder mij had de bus niet hoeven rijden.

Voor mijn Indische jaren kreeg ik het 'Ereteken voor Orde en Vrede' met de gespen 1946, 1947, 1948 en 1949. Dat betekende dat ik in de genoemde jaren vuurcontact met de vijand had gehad. Van prins Bernhard, als inspecteur-generaal, ontving ik een gedrukt bericht met onder andere de zinnen: "Het offer, dat velen uwer hebben gebracht is zwaar, maar het is gebracht, zoals het de Nederlandse soldaat betaamt" en "Waar het de ondersteuning van redelijke verlangens betreft, zult ge steeds op mij kunnen rekenen." De minister van Oorlog stuurde een blijk van erkentelijkheid en het recht om een afgebeeld insigne te dragen.

In april 1951 moest ik opkomen voor een herhalingsoefening, ik had nog steeds rugklachten. Na röntgenopnamen constateerde mijn neuroloog een 'hernia nucleus pulposus'. Tijdens mijn verblijf in Indië was de prognose: ischias. Na een herkeuring kreeg ik op 15 mei 1953 bericht dat ik wegens gebreken ongeschikt was bevonden voor de militaire dienst. Nauwelijks twee weken later moest ik mijn militaire kleding en uitrusting in Apeldoorn inleveren. Aldus geschiedde, maar er volgde een nota. Ik had te weinig ingeleverd. Men miste nog een onderbroek, een zakmeskoord en twee knooppjes. Kosten hiervan f 2,01. Het bewijsstrookje van betaling per giro is het laatste contact geweest met Defensie.

Natrappen door bewindslieden

Op 21 februari 2002 overleed in Jakarta de deserteur Ponce Princen (1925). Als Nederlands militair bij de 7 December Divisie koos hij in september 1948 de zijde van de tegenstander. Gekleed in zijn Nederlandse uniform sloot hij zich aan bij de TNI (Indonesische troepen). Hij werd onmiddellijk bevorderd tot luitenant en leidde een speciale eenheid. Zijn taak was dood en verderf zaaien onder zijn ex-makkers.

Hij lokte zijn maten in de val door al liftend jeeps en trucks aan te houden. Vanuit een hinderlaag openden TNI-eenheden vervolgens het vuur. Later heeft hij gezegd zich niet te schamen voor zijn medeverantwoordelijkheid van de dood van 23 Nederlandse soldaten. Wij hebben hem helaas niet te pakken kunnen krijgen. Jaren later gaf minister van Mierlo de deserteur toestemming om frank en vrij naar Nederland te komen om zijn familie te bezoeken. Hij werd met alle egards omgeven tot zelfs politiebescherming aan toe.

Wieteke van Dort schreef in Elsevier (nummer 39-1997): "Minister Jan Pronk heeft de veteranen twee jaar geleden nog als oorlogsmisdadigers afgeschilderd. Terwijl ze dienstplichtige soldaten waren, die in naam van koningin Wilhelmina hun plicht deden. Dát had Pronk moeten zeggen. En dat de toenmalige regering een fout heeft gemaakt door de Indonesiërs niet eerder zelfstandigheid te geven. Nederlandse militairen voerden hun taak uit, die luidde, dat zij de orde moesten herstellen."

Na de oorlog in Europa in 1945 moest ik met nog duizenden leeftijdgenoten, als dienstplichtig soldaat aan de andere kant van de wereld, onder zeer moeilijke omstandigheden nog drie lange jaren en zonder onderbreking, ons

leven in de waagschaal stellen. Behalve dienstplichtigen waren er ook vrijwilligers en leden van het KNIL onder de strijdmacht van 125.000 militairen. We kwamen onvoorbereid terecht in een vaak gruwelijke en wrede guerrilla-oorlog. Contact met Nederland en familie bestond alleen uit beperkte correspondentiemogelijkheden en terug in Nederland kreeg je weinig begrip van de samenleving. Onze uitzending geschiedde in opdracht van de regering en het parlement, maar kostte wel het leven van ruim 6200 jonge mensen. En zo waren er jaren later nog bewindslieden die ons graag een trap nagaven. Heren, die zich bewindslieden noemden: bedankt!

Het is de soldaat, niet de reporter, die ons de persvrijheid heeft gegeven;

Het is de soldaat, niet de dichter, die voor de vrijheid van het woord heeft gestreden;

Het is de soldaat, niet de campagneleider, die ons het recht tot demonstreren gaf;

Het is de soldaat, die zijn vlag groet en onder die vlag het land dient;

Wiens doodskist wordt gedrapeerd met die vlag en die het de protestactivist mogelijk maakte, die vlag te verbranden.

Een gedicht, gevonden in de nalatenschap van een Amerikaanse militair (bron: Check Point).

Streng als het moet, inschikkelijk als het kan

Bij het van kracht worden – bij algemene maatregel van bestuur – van het ‘Reglement ontplofbare stoffen krijgsmacht’ (ROSK) wordt het in 1969 opgerichte Korps Militaire

Controleurs Ontplofbare Stoffen (KM-COS) belast met de handhaving daarvan. Ook het toezicht op de naleving van andere voorschriften voor het vervoer van ontplofbare stoffen en voorwerpen, behoort tot hun taak. Het korps bestaat uit vijf man, afkomstig uit de munitietechnische specialisatie, behorend tot de Inspectie Technische Dienst (ITD) en later de Directie Materieel Koninklijke Landmacht (DMKL).

Sinds 1980 is de ‘Wet gevaarlijke stoffen’ van kracht waardoor (onder meer) het vervoer van alle gevaarlijke stoffen aan wettelijke regels wordt gebonden. Voor Defensie blijft evenwel het ROSK van kracht en voor het vervoer van de zogenaamde ‘overige gevaarlijke stoffen’ wordt een algehele ontheffing verleend. Dit op voorwaarde dat Defensie hiervoor haar eigen voorschriften of bedrijfsregels stelt. Een aantal jaren later is het zover. De handhaving en het toezicht op de naleving van wet en voorschriften wordt in 1985 opgedragen aan het nieuwe Korps Militaire

Kazernes in Nederland, oefenterreinen in het buitenland en indien noodzakelijk, compounds in missiegebieden en locaties in het Caribisch gebied. Controleurs van het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS) reizen de hele wereld over. Namens de secretaris-generaal van het ministerie van Defensie zien ze toe op de naleving van wet- en regelgeving bij vervoer, opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen. De redactie ontmoet in Kamp Nieuw Milligen te Uddel, de gaande en komende commandant van het korps, respectievelijk luitenant-kolonel ing. Ronald Pijtak en luitenant-kolonel Rini van Heusden. | Door: Jan Gaasbeek

Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS) onder gelijktijdige opheffing van KMCOS. De sterkte van het korps wordt, gelet op de taakuitbreiding (toezicht op het militaire vervoer van alle gevaarlijke stoffen), vastgesteld op tien functionarissen.

Koninklijke Marechaussee

In 1992 wordt de controle op de opslag en vervoer gevaarlijke stoffen ondergebracht bij de Koninklijke Marechaussee en daarmee ook KMCGS. Vier jaar later worden de medewerkers in het marechaussee-uniform gestoken. De wens om in dat uniform te kunnen werken steekt men niet onder stoelen of banken. De toenmalige commandant, luitenant-kolonel J. Ketelaar: “In het KMar-uniform zijn wij beter herkenbaar. Voor zijn werk legt een controleur gemiddeld 60.000 kilometer per jaar af. En onze mensen stuiten daarbij nog wel eens op (auto)ongelukken waarbij ze de eerste direct noodzakelijke maatregelen treffen. We merkten in het verleden dat ook politiemensen daar niet altijd goed

raad mee wisten en zij het soms vreemd vonden dat een groene militair aan het regelen sloeg.” De wens om in marechaussee-uniform op te treden wordt gehonoreerd door de toenmalige CKMar, generaal-majoor Diederik Fabius, ook omdat hij het zelf operationeel noodzakelijk acht.

In 1996 wordt de nieuwe ‘Wet vervoer gevaarlijke stoffen’ ingevoerd en vervalt voor Defensie de vrijstelling voor de overige gevaarlijke stoffen. Het ROSK wordt vervangen door het ‘Besluit vervoer ontplofbare stoffen krijgsmacht’ (BVOSK).

Huidige sterkte

Net als andere onderdelen binnen Defensie ontkomt ook KMCGS niet aan bezuinigingen en ontstaat capaciteitsgebrek waardoor de inzet wordt beperkt. In 2019 vindt uitbreiding plaats en bestaat het korps thans uit zestien man afkomstig van alle krijgsmacht-delen dus ook van de marechaussee. Er zijn drie verschillende takken: naast de

commandant houden vier functionarissen toezicht op de munitieopslag (Controleurs Opslag en Beheer Gevaarlijke Stoffen), negen man controleren het vervoer van gevaarlijke stoffen (Sectie Vervoer Gevaarlijke Stoffen) en twee man van Team Milieuhandhaving doen de juridische afwikkeling van overtredingen. Die laatste twee zijn marechaussees algemeen opsporingsambtenaar tevens hulpofficier van justitie. Zij zijn ook inzetbaar bij de bestrijding van milieucriminaliteit en worden daarvoor rechtstreeks aangestuurd door het Landelijk Tactisch Commando (LTC) KMar. KMCGS wordt de komende tijd verder uitgebreid met 3,5 fte waaronder een juridisch adviseur.

Het korps is ingedeeld bij Brigade Operationele Service en Support van LTC en gehuisvest in Kamp Nieuw Milligen te Uddel. In de toekomst zal mogelijk worden verhuisd naar Camp New Amsterdam in Huis ter Heide.

Specialisme

De KMCGS-functionarissen bezitten veel specialistische kennis van wet- en regelgeving en van de krijgsmacht-delen. Het zijn ervaren krachten die hun vakgebied van haver tot gort ken-

nen. De vervoerswereld van gevaarlijke stoffen kent geen geheimen voor ze. Ze zijn opgeleid tot controleur voor weg- en luchtvervoer en een aantal voor zee-, binnenwater- en spoorvervoer. Daarnaast is iedereen buitengewoon opsporingsambtenaar (boa). Ook is men getraind voor de controle van opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen, waarbij munitie en explosieve stoffen de specifieke aandacht hebben. De controleurs voeren controles uit bij alle krijgsmacht-delen: op schepen, in (militaire) vliegtuigen, militaire voertuigen en op militaire locaties. Het doel van de controles is het voorkomen van gevaarlijke situaties en niet om voortdurend allerlei bekeuringen uit te delen. Een sanctie is een allerlaatste middel. Veiligheid staat altijd voorop en het korps wil alle betrokkenen vooral iets leren, voor henzelf én hun omgeving.

Controles

Jaarlijks worden op defensiecomplexen 75 controles uitgevoerd op de opslag en behandeling van gevaarlijke stoffen met als specifiek aandachtsgebied munitie en explosieve stoffen. Daarnaast 1300 controles op het vervoer van gevaarlijke stoffen. Hieronder vallen controles van het wegvervoer, controles

op het laden en lossen van gevaarlijke stoffen in zeehavens en op vliegvelden.

Voorlichting en advies

Naast controles geeft KMCGS steeds meer voorlichting en advies over de opslag, de behandeling en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Uitgelegd wordt wat wel en niet kan in verschillende situaties, zoals de opslag tijdens oefeningen. Ook wordt op verzoek vooraf advies gegeven bij (grote) oefeningen of bij het invoeren van nieuw transportmaterieel in relatie tot gevaarlijke stoffen. Daarbij kan het gaan om keuringen en ladingverzekering, maar ook het merken en etiketteren van het transportmiddel.

Partners

KMCGS werkt bij grote landelijke controles en projecten ook wel samen met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Nationale Politie en Douane.

Commando-overdracht

Overste Ronald Pijtak, vanaf 1 januari 2014 commandant van KMCGS, heeft op 16 oktober 2019 het commando overgedragen aan zijn collega Rini van

2017, still-foto uit video Mediacentrum Defensie

Nieuw Milligen, 16 oktober 2019, (aanwezig) KMCGS-personeel tijdens commando-overdracht; voorste rij 3e en 4e van links resp. Ikol Van Heusden en Ikol Pijtak

Heusden. Ronald: "Ik ben ongeveer zes jaar commandant van KMCGS geweest. Hiervoor was ik in verschillende functies werkzaam bij het Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht (thans EODD) – laatstelijk als commandant – en hoofd Sectie Advies van het Kenniscentrum Wapensystemen en Munitie van de Defensie Materieel Organisatie. Belangrijk is te onderkennen dat de regelgeving op het gebied waar KMCGS werkzaam is, een ingewikkelde materie is. Wij hebben te maken met de 'Wet vervoer gevaarlijke stoffen' en de 'Wet luchtvaart', deel gevaarlijke stoffen. Deze civiele regelgeving verschilt overigens per transportwijze. Luchtvervoer, wegvervoer en spoorvervoer hebben elk hun eigen regels. Ook de regels voor zeevervoer en binnenwatervervoer zijn weer anders. Daarnaast heeft Defensie ook nog eigen aanvullende regelgeving zoals BVOSK, en 'Military Aviation Requirements-Operations Subpart-R' (MAR-OPS Subpart-R) van de Militaire Luchtvaart Autoriteit. Deze defensieregels zijn noodzakelijk vanwege de bijzondere taken van Defensie, die niet passen binnen het raamwerk van de civiele regelgeving. Uitgangspunt is en blijft altijd: civiel tenzij..."

Overste Rini Van Heusden is net als zijn voorganger afkomstig van de Koninklijke Landmacht. Rini: "Voordat ik commandant werd van KMCGS, vervulde ik diverse functies bij de infanterie en luchtdoelartillerie, maar ben in 1999 omgeschoold tot officier munitietechniek. Hierna heb ik diverse functies gehad bij het Kennis Centrum Wapensystemen en Munitie van de Defensie Materieel Organisatie, waar ik bezig was met het testen/beproeven van munitie, explosieven, wapens, wapensystemen en beschermende materialen. Na een korte tijd als manager techniek bij het Defensie Munitiebedrijf kwam, voor mij toch wat onverwacht, de functie van commandant KMCGS beschikbaar. Dit ambieerde ik al enige tijd en de beslissing om op die functie te solliciteren was snel genomen."

"Als commandant kan ik, samen met mijn mensen, een wezenlijke bijdrage leveren aan het veiliger omgaan met en gebruiken van gevaarlijke stoffen bij Defensie. De focus bij Defensie ligt onder andere op het verbeteren van de veiligheid en daartoe is en wordt een aantal maatregelen genomen. Een van de gevolgen is dat KMCGS een uitbreiding van de capaciteit heeft gekregen waardoor we een aantal zaken, waar voorheen vanwege capaciteitsgebrek minder aandacht voor was, nu weer beter kunnen gaan invullen. We hebben toegezegd de wind en de stroom mee. Uiteraard zal dit zoals zo veel andere zaken bij Defensie de nodige tijd gaan kosten, maar wij zullen ons volledig inzet-

ten om de veiligheid bij Defensie op een hoger niveau te krijgen."

Korpsembleem en voertuigen

KMCGS heeft een eigen embleem, oranje- en geelkleurig met springende granaat. Dat embleem werd in 1985 bij de oprichting van het korps vastgesteld en ingevoerd. Het korps heeft twaalf militaire voertuigen ter beschikking. De voertuigen hebben geen KMar-stripping maar een stripping en belettering conform Rijkshuisstijl 'categorie 2: inspectie, vervoer en autoriteit'. Op het dak hebben de voertuigen een transparant 'stop/volg KMCGS' en gele flitslichten, op de portieren het logo van en de tekst 'Koninklijke Marechaussee'. Op de achterzijde van het voertuig staat 'Koninklijke Marechaussee' en op de voorzijde 'Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen'. Tijdens controles wordt opvallende reflecterende veiligheidskleding gedragen en hebben de controleurs de beschikking over een portofoon die is aangesloten op de Landelijke Meldkamer KMar en het communicatienetwerk C2000.

Ongelukken voorkomen!

KMCGS levert door de controles en het geven van voorlichting en adviezen, een belangrijke bijdrage aan de veiligheid binnen Nederland en ook tijdens missies en oefeningen van Defensie in het buitenland. Ze voeren aangekondigde controles uit, maar kunnen ook onverwachts opduiken en zijn daarbij 'Streng als het moet, inschikkelijk als het kan', zoals het motto van het korps luidt. Commandanten zijn verplicht hun medewerking te verlenen.

In 2016 en 2018 werden tijdens controles behoorlijke misstanden ontdekt die aandacht kregen in de landelijke pers en ook tot Kamervragen leidden. Door het optreden van KMCGS kon erger worden voorkomen en werden de vereiste maatregelen genomen, althans belangrijke stappen daartoe gezet. Buitenlandse militaire eenheden die in ons land deelnemen aan een oefening of hun transport van gevaarlijke stoffen over het grondgebied van Nederland laten plaatsvinden, worden ook gecontroleerd door KMCGS. Alles met het doel om (grootschalige) ongelukken te voorkomen!

Parahelm na 75 jaar terug bij Britse Arnhem-veteraan

Royal Corps of Signals: Clifford Hales, onderste rij, vierde van rechts

Door: Olav Petram

Ruim dertig jaar na Operatie Market Garden krijg ik (dienstplichtig marechaussee van lichte 77-4) van een inwoner uit Oosterbeek een Britse airborne parahelm Mk 1 om aan mijn oorlogsverzameling toe te voegen. Anno nu – 75 jaar na de landing van de 1st Airborne Division op de Renkumse Heide – is deze stille getuige van de slag om Arnhem weer terug bij zijn Britse eigenaar. De historie.

Op 6 mei 1941 meldt de 20-jarige Clifford Hales zich in Catterick Camp – een militaire stad, vijf kilometer ten zuiden van Richmond (North Yorkshire) voor de opleiding bij het Royal Corps of Signals. De Signals worden daar getraind in het opzetten en in stand houden van radio-verbindingen tussen commandoposten. Aanvullend volgt hij bij de No.1 Parachute Training School RAF de opleiding tot parachutist, waarna hij wordt ingedeeld bij de 1st Airborne Division om deel te nemen aan een van de grootste luchtlandingsoperaties aller tijden. Op zondagmorgen 17 september 1944 vertrekken ruim 2000 vliegtuigen en ruim 20.000 parachutisten en andere luchtlandings-troepen naar de omgeving van Arnhem, Nijmegen en Eindhoven. Rond 13.30 uur ontplooiën wolken parachutes zich voor een landing op de Renkumse Heide, waaronder die van Clifford Hales.

Krijgsgevangene

Hales ruikt met zijn divisie via Oosterbeek op naar Arnhem en weet de noordelijke oprit van de Rijnbrug te bereiken. De Duitse tegenstand is met de aanwezigheid van twee SS-tankdivisies echter onverwacht sterk. Door artillerie en morteraanvallen krijgen de Britten het zwaar te verduren. Na een hevige Duitse infanterieaanval maken de Duitsers Hales op 20 september rond het middaguur krijgsgevangene. Dit gebeurt in de omgeving

van de Van Limburg Stirumschool in Arnhem. De uitrusting van Hales blijft bij de Rijnbrug achter, inclusief zijn parahelm, die ruim 45 jaar deel zal uitmaken van mijn verzameling. De vraag wie de eigenaar van de helm is of is geweest, heeft mij echter nooit losgelaten. In het binnenwerk van de helm staan wel cijfers en letters, maar slecht leesbaar en omdat verdere aanknopingspunten ontbreken, verdwijnt mijn speurtocht naar de achtergrond.

Speurtocht hervat

Het feit dat het 75 jaar geleden is dat Operatie Market Garden plaatsvond, is voor mij een mooie gelegenheid de speurtocht naar de eigenaar van de helm te hervatten. Ik kom in contact met kapitein Geert Jonker van de Bergings- en Identificatiedienst Koninklijke Landmacht (BIDKL). Met zijn expertise lukt het de cijfers en letters in de helm te ontrafelen. Jonker geeft de cijfers en letters een naam: Clifford Hales. De dagen daarna speur ik op internet naar de naam Hales. Die is snel gevonden en via een paar e-mailtjes over en weer krijg ik de bevestiging dat hij inderdaad de Hales is die ik zoek. De oud-militair is inmiddels 96 jaar en verkeert nog in een uitstekende conditie. Hij woont in

Glossop nabij Manchester. Een afspraak is snel gemaakt.

Op 20 september neem ik het vliegtuig naar Manchester en vervolgens de trein naar Glossop. Daar word ik opgewacht door een verraste Clifford Hales, die mij meetroont naar the Christall Ballroom in een restaurant aan de overkant van het station. Daar is zijn familie inmiddels ook gearriveerd. In hun bijzijn heb ik Hales na 75 jaar zijn helm kunnen overhandigen. Daarna komen de verhalen over Market Garden los. Verhalen die ook zijn familie niet kende. Zo is hij in 1944 via Stalag 4b en 12a (krijgsgevangenkampen) in Dresden terechtgekomen, waar hij het bombardement van de geallieerden overleefde. Na de oorlog keert Hales terug naar Glossop en wordt fotograaf. Na vijftig jaar een horloge- en fotowinkel gerund te hebben, gaat hij in 2001 met pensioen. Dat ik – op de kop af 75 jaar nadat Clifford Hales krijgsgevangene wordt gemaakt – hem onder toezicht oog van zijn familie de helm kan overhandigen, is voor mij de kroon op het speurwerk!

Het gezin Hales deelt in de vreugde met linksvoor Olav Petram. Clifford Hales: "To see the helmet and hold it, I knew it was mine"

Regen kan Veteranendag KMar niet deren

Op vrijdag 4 oktober vond alweer de 20e Veteranendag van de Koninklijke Marechaussee plaats. Ook deze keer konden we wegens verbouwwerkzaamheden niet terecht in de Koning Willem III-kazerne maar was Theater & Congres Orpheus in Apeldoorn die dag ons 'thuis'. Ook gezellig, maar zonder romantiek en de geur van oude strobalen. | Door: Frans Meijer

Het aantal oorlogsveteranen neemt in rap tempo af, terwijl de 2e en 3e generatie veteranen van respectievelijk vredesmissies van 1979-2001 en de War on Terror-periode vanaf 2001, in grote getale aanwezig was. Zij kwamen deze dag allemaal naar Apeldoorn met het doel herinneringen op te halen en met elkaar te delen. Sommigen met partner, anderen met een ander familielid.

De dag werd geopend door project-officier majoor Robin Oost, waarna deze het woord aan CKMar luitenant-generaal Hans Leijtens gaf. Deze vatte in zijn toespraak meteen de koe bij de horens door in te gaan op de perikelen rond het nieuwe veteranenkostuum, waarvan de voortgang nu bij minister van Defensie Ank Bijleveld ligt. Wie alvast informatie wilde, of zich meteen wilde opgeven voor het nieuwe kostuum, kon terecht bij Veteranenshop.nl, een van de standhouders die in Orpheus aanwezig was. Leijtens eindigde zijn toespraak met het uitspreken van een dankwoord en de overhandiging van een cadeau aan uw (verbouwereerde)

MC-redacteur – die nietsvermoedend op de trappen van Orpheus foto's stond te maken – voor zijn jarenlange inzet als lid van de projectgroep die deze veteranendagen mogelijk maakt.

Herdenking

Omstreeks 10.15 uur kwamen de bussen voorgeleden waarmee het gezelschap naar de Frankenlaan vertrok, waar bij het monument voor de hoofdepoort van de Koning Willem III-kazerne de kranslegging en herdenking voor de gevallen en omgekomen veteranen vanaf de Tweede Wereldoorlog plaatsvonden. Dit was als vanouds weer een plechtig gebeuren waarbij ook de Standdaardwacht en het Orkest Koninklijke Marechaussee aanwezig waren. CKMar vielen bij aankomst drie ereroffels ten deel, gevolgd door de Mars van de Jonge Prins van Friesland. Na zijn speech droegen leerlingen van het OTCKMar de krans aan die vervolgens door postactieve veteraan Charlotte Bloemendaal-van Wijk en veteraan in actieve dienst Lia Oude Wolbers-van Gent op de standaard geplaatst werd.

Tijdens het daaropvolgende defilé viel de regen met bakken uit de lucht, waardoor menigeen met een drijfnat pak of uniform rond 12.30 uur weer in Orpheus arriveerde.

Joegoslavië

Het thema van deze Veteranendag was 'Missies in voormalig Joegoslavië'. Leijtens: "Naar deze missies – zoals SFOR, EUFOR, EUPM, UNIPTF en MOSTAR – zijn in totaal 1600 marechaussees uitgezonden geweest." Vanwege het thema zou je denken dat de dag minstens een Joegoslavische uitstraling zou hebben. Niets was echter minder waar. Veteranen misten bijvoor-

Aantreden van de Standaardwacht KMar

De coin: links de voorzijde, rechts de achterzijde

beeld posters, foto's, banners of iets dergelijks. Zelfs de twee musici tijdens de lunch brachten geen Joegoslavische muziek. De aan voormalig Joegoslavië gerelateerde coin die de veteranen aan het einde van de dag kregen uitgereikt maakte dat weer goed. Deze coin is de tweede op rij van de minimaal vijf die in de loop van de volgende jaren uitkomen.

nen die 'we' nog hebben, mengden zich met de jonge veteranen en babelden er lustig op los. Ook tijdens de heerlijke buffet-rijsttafel waren de mannen nog niet uitgepraat. Maar tegen 15.00 uur kwam er toch echt een einde aan een regenachtige, maar weer onvergetelijke Veteranendag. Dit alles dankzij de Projectgroep Veteranendag Koninklijke Marechaussee, de KMar-reservisten, standhouders en anderen in de organisatie. De foto's op deze pagina's zijn slechts een impressie. Alle foto's van de fotograaf van het Media-centrum Defensie zijn terug te vinden en te downloaden via www.marechausseecontact.nl.

foto's: MediaCentrum Defensie, Cees van Ingen, Loek Ruppert, Frans Meijer

Een tweetal veteranen had fotoboeken meegenomen. Deze lagen ter inzage bij de standhouders van de Stichting Marechaussee Contact en de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee. Na enig bladeren vond een aantal aanwezigen herkenningpunten die genoeg stof tot praten leverden. Ook de enkele Indië-vetera-

Mooie woorden en een cadeau vallen Frans Meijer ten deel

Kranslegging door veteranen Charlotte Bloemendaal (links) en Lia Oude Wolbers

Moderne herdenking Slag om Arnhem

Door: Frans Meijer

20 september 2019, de herdenking van de Slag om Arnhem, nu 75 jaar geleden. De herdenking is onder de titel **Bridge to Liberation** in een nieuwe jas gestoken en betekent een nieuwe manier van het herdenken van de Slag om Arnhem: een spektakel met veel muziek, artiesten, film en dans en Engelse veteranen van toen, allen dik in de negentig, die tijdens de avond hun ervaringen vertellen.

Ook Nederlandse veteranen, waaronder diverse SMC'ers, waren uitgenodigd om aan het avondvullend programma cachet te geven. Zo zagen we Jaap Gatsma, Eric Haast, Dirk van Harten, Bert van Horen, Hennie Kieneker, Ben Langendoen, Louis Speijers, Ron IJdo en Henk ten Voorde.

Na de samenkomst om 15.00 uur volgde de briefing in de VIP-tent waarna alvast geoefend kon worden

SMC-veteranen present bij Bridge to Liberation

foto: Bert van Horen

op de locaties van het erecouloir. Na het diner in het stadhuis rolde om 19.15 uur het eerste erecouloir af,

oftewel marcheerde naar de Kadestraat waar de gasten voor de kerkdienst passeerden. De tweede opstelling bevond zich op het Airborneplein waar om 20.30 uur de herdenking begon. Een halfuur later volgde de opstelling op de John Frostbrug ter ere van de Airborne-veteranen én voor de Nederlandse veteranen. Beide geflankeerd door de militairen van de Luchtmobiele Brigade. Ondertussen was het 'feest' met muziek en optredens van artiesten bij de Rijnkade in volle gang. Voor de veteranen eindigde de dag om 22.00 uur met een gezellige nazit in de VIP-tent.

De Stichting Bridge to Liberation organiseert deze moderne aanpak van de herdenking en vergroot daarmee de relevantie van de impact van oorlog en de waarde van vrijheid voor komende generaties.

Nationale Taptoe 2019 start met wervelende veteranenvrijdag

Door: Frans Meijer

Drie dagen Nationale Taptoe in Rotterdam AHOY start traditioneel met de 'veteranenvrijdag'. Dit jaar was dat op vrijdag 27 september 2019. Het centrale thema van de taptoe was 200 jaar militaire muziek. Daarnaast kreeg de herdenking van 75 jaar vrijheid muzikale accenten in de uitvoeringen. Ook het Orkest Koninklijke Marechaussee liet zich horen.

Meer dan 3000 veteranen en dienstslachtoffers van Defensie en Politie stroomden al vroeg deze morgen

KMar-veteranen praten gezellig bij aan lange tafels

foto: Bert van Horen

Rotterdam AHOY binnen. In de grote zaal waren twee tafels gereserveerd voor de KMar-veteranen. SMC-veteranenvoorzitter Bert van Horen wist uit een stoffige hoek twee borden met 'KMAR' tevoorschijn te toveren, waardoor meteen duidelijk was waar we moesten zijn. Oud-collega's, de meesten met hun partner, vonden elkaar weer snel, waarmee het gewoon een heerlijke kleine reünie werd.

Emotioneel

Na de lunch namen we plaats op de tribune. Chef Defensie Staf, luitenant-admiraal Rob Bauer, opende het muziek gala. In zijn openingswoord ging hij in op het militaire beroep: "Wanneer burgers moeten schuilen, staan de militairen op, als een schild voor de onschuldigen." En verderop heel plechtig: "Als woorden tekort schieten, vult muziek de stilte. Samen zijn wij sterker, samen zijn wij meer." Tijdens die woorden speelden op de achtergrond 150 muzikanten de toepasselijke melodie van 'Brothers in Arms' van de Britse

De grote finale met het Orkest Koninklijke Marechaussee

foto: Cees van Ingen

rockband Dire Straits. Dat zorgde bij menigeen voor een emotioneel moment.

Na dit 'intermezzo', genoten we van een twintigtal (militaire) korpsen, solisten en zangers die een wervelende muziek-, dans- en exercitieshow brachten. Buitenlandse gasten waren onder andere: de Republic of Korea Traditional Army Band en de Koninklijke Muziekkapel van de Belgische Luchtmacht. Rond 17.00 uur was de 'grande finale' waarin alle muziekkorpsen en andere artiesten de Nationale Taptoe 2019 muzikaal, indrukwekkend en groots afsloten. De volgende veteranenvrijdag van de Nationale Taptoe vindt plaats op vrijdag 25 september 2020.

Een bezige bij

1967, stationspatrouille, mar3 Van Laak (rechts)

SMC is enige maanden geleden een wervingscampagne gestart. Dat heeft geleid tot zo'n honderd aanmeldingen van zowel (oud-)beroeps als oud-dienstplichtige marechaussees. Ad van Laak is een van hen, een van de vele oud-dienstplichtigen die een brief hebben ontvangen in het kader van deze actie. De redactie gaat bij hem op bezoek. | Door: Martin Aalbers

In het Brabantse Haaren hebben Ads ouders een boerenbedrijf en daar is hij met twee broers en twee zusters opgegroeid. Maar in de boerderij ziet hij geen toekomst en met het pas verworven mulo-diploma op zak, kan hij aan de slag bij Philips in Eindhoven. Ook zijn broers en zussen zien niets in het boerenleven; er is geen opvolging en uiteindelijk wordt de boerderij verkocht.

Op Strijp-S, een bedrijventerrein van Philips in het stadsdeel Strijp in Eindhoven, is in 1916 een glasfabriek gebouwd. Aansluitend worden daar radio's en de eerste televisietoestellen geproduceerd. Het wordt een proefabriek voor het verder ontwikkelen van televisietoestellen en consumentenelektronica wereldwijd. Ad is administrateur op de afdeling 'voorraadsturing' van Philips Nederland NV. Zijn afdeling is verantwoordelijk voor de opslag van alle binnenkomende eind-

producten voor de Nederlandse markt. Het uitleveren van de orders naar de verkoopregio's eist een goede sturing. Hij heeft het er goed naar zijn zin.

Dienstplicht

In 1965 wordt Ad gekeurd voor het vervullen van zijn 'nummer'. Hij geeft geen voorkeur op voor een wapen of dienstvak. In juni 1966 moet hij zijn werkzaamheden bij Philips onderbreken voor 21 maanden dienstplicht bij het Wapen van de Koninklijke Marechaussee. Hij wordt ingedeeld bij lichterij 66-4 en meldt zich op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Voor de basisopleiding wordt hij ingedeeld bij het A-eskadron van kapitein J. Chr. Schipper.

Op 15 september 1966 wordt de basisopleiding afgesloten met de (bij velen van ons) bekende ouderdag. De vier maanden vervolgoleiding bij het

B-eskadron verlopen vlekkeloos. Nou ja... vlekkeloos, Ad behaalt weliswaar zijn MLV, maar zonder zwemmen. Een vlekje voor een marechaussee in spe. Veel lichten hebben tijdens hun dienstplicht een ijkpunt, zoals het vervangen van de Garand en karabijn door de UZI, de Nekaf door de Munga, enzovoort. Lichte 66-4 heeft de overgang van de strozak naar de polyether matras meegemaakt. Een wereld van verschil voor een goede nachtrust.

In januari 1967 volgt plaatsing als marechaussee PD'er bij 41 Maresk in Nunspeet. Normaal gesproken levert 41 Maresk van elke nieuw binnengekomen lichte, personeel voor de rotatie van 41 Maresk in Seedorf (D). Zo wordt ook aan de mannen van lichte 66-4 gevraagd wie zich vrijwillig wil melden voor deze rotatie. Samen met lichtinggenoten Bezema, Van Doornik, Gillisen, Pennings en Postma, meldt Ad zich aan. De zes gaan in burger met de trein naar Duitsland, eerst naar Zeven en dan met militair vervoer naar Seedorf.

Zijn parate tijd daar bestaat hoofdzakelijk uit het begeleiden van transporten in Duitsland naar de oefenterreinen op de Lüneburger Heide en transporten van Seedorf naar Glanerbrug. Maar ook het escorteren van colonnes naar diverse bestemmingen bij NAVO-oefeningen. Een groot deel van de tijd wordt besteed aan patrouilles in de omgeving van Seedorf, Zeven en Bremervörde. Deze patrouilles worden uitgebreid naar de steden en dorpen in de omgeving als daar in de zomermaanden de *schützenfesten* worden gehouden. Bewaking van de kazerne en de plantendienst in het eigen gebouw maken deel uit van de werkzaamheden. Op 1 augustus 1967 worden de zes bevorderd tot marechaussee der 3e klasse en twee maanden later tot marechaussee der 2e klasse. Op 7 maart 1968 zwaait Ad af en gaat met klein verlof, en vier maanden later aansluitend met groot verlof. Namen die hij zich herinnert uit Seedorf zijn die van wachtmeester der 1e klasse 'Appie' van Ham en de wachtmeesters Van Everdingen en Buis.

Een bijzondere gebeurtenis wil Ad de lezer niet onthouden. "Als een lichte

1967, Seedorf (D), staand (vlnr) Max Gillisen, H. van Doornik, P. Bezema, G. Postma, J.G.M. Pennings, hurkend Ad van Laak

1967, marechaussee's regelen het verkeer, Mighty Antar met tanktrailer waarop een AMX-13

1967, escorte, o.a. FAUN-trekker met 2x M-113 op de oplegger

van ons naar Nederland ging om af te zwaaien dan werden de afzwaaiers altijd uitgenodigd door *frau* Schulz. Zij was een van de twee schoonmaaksters en al behoorlijk op leeftijd, maar wij werden dan door haar vergast op een heerlijke avondmaaltijd."

Burgermaatschappij

Na een paar dagen acclimatiseren wordt het werk bij Philips hervat. Hij leert Sjan uit Den Bosch kennen. Ze trouwen in 1974, betrekken een woning in Vught en met drie kinderen is het gezin compleet. Maar het dagelijks pendelen tussen Vught en Eindhoven vormt een belasting en na vijftien jaar Philips zoekt hij een administratieve baan dicht bij huis.

In Boxtel, tien kilometer van zijn woonplaats, treedt Ad in dienst bij La Paz Sigarenfabrieken b.v. Hij wordt verantwoordelijk voor de administratieve begeleiding van het productieproces. La Paz ontwikkelde de 'Wilde Havana', een sigaar met de zogenaamde flos. Normaal wordt de flos eraf geknipt, maar volgens de sigarenmakers smaakt deze sigaar beter. Branchegeenoot Willem II Sigarenfabrieken in Valkenswaard wordt in 1989 door La Paz overgenomen. Nadat het stof van de fusie is neergedaald, wordt het hoofdkantoor naar Valkenswaard verplaatst. Het dagelijkse reizen naar Valkenswaard valt Ad zwaar; om dezelfde reden heeft hij immers destijds zijn werkzaamheden bij Philips verruild voor die bij La Paz!

Na vijftien jaar La Paz gaat hij – in het volle besef dat zijn leeftijd nu een probleem kan worden – op zoek naar een passende administratieve functie in de regio. Hij kan vrij snel aan de slag bij Bouwbedrijf Vromans in Tilburg als administratief medewerker en vindt er snel zijn draai. Naast het bouwbedrijf hebben de gebroeders Vromans een houthandel, in Tilburg en omgeving bekend als Houthandel 't Kleintje. De houthandel heeft een productieafdeling waar kozijnen, deuren en dakkapellen voor het bouwbedrijf worden gemaakt, maar ook voor derden en particulieren. Naast hout behoren gereedschappen, toebehoren en benodigdheden voor het ver- en bewerken van hout tot het assortiment van Houthandel 't Kleintje. Ad wordt verant-

woordelijk voor de administratie van de houthandel.

De broers Vromans verkopen hun bedrijf, maar onder de nieuwe eigenaar gaat het zowel het bouwbedrijf als de houthandel niet voor de wind. Na verloop van tijd wordt voor achttien personeelsleden bij het UWV ontslag aangevraagd. Ook Ad wordt ontslagen en komt vijf maanden in de WW terecht. Nou is 57,5 jaar nog geen leeftijd om niets te gaan doen. Dat zit ook niet in Ad, toen niet en nu nog niet. In deze vijf maanden (het is eind 2003) stelt hij alles in het werk om weer aan de slag te gaan. Nu heeft een jeugdvriend van hem in Haaren een aannemersbedrijf en Ad kan daar als administratief medewerker aan het werk. Hij krijgt een contract voor negen maanden. Dan verkoopt zijn vriend het bedrijf aan Aannemersbedrijf Gebr. Van de Nostrum B.V. Om de overgang vlekkeloos te laten verlopen krijgt Ad nog een contract van zes maanden. Met zestig jaar gaat hij met de VUT.

Bezige bij

VUT of geen VUT, stilzitten is er niet bij. In de kortste keren kan hij parttime in dienst komen bij een landelijke pakketvervoerder en gaat pakjes rondbrengen in Vught en omgeving. Maar vaak kom je overdag voor een gesloten deur en vraag je de burens of de burens van de burens om het pakketje in ontvangst te nemen. Dat houdt hij snel voor gezien en gaat aan de slag bij de plaatselijke Formido bouwmarkt als rijwielhersteller. Echter, het concept van Formido loopt op zijn laatste benen en de winkels wor-

2019, Ad van Laak

den of gesloten, of worden een Praxis, voluit Praxis Doe-Het-Zelf-Center B.V.

Een andere keten van bouwmarkten, Karwei bouwmarkten, is sponsor van onder andere het tv-programma 'Eigen Huis en Tuin' en 'VT Wonen'. Door deze sponsoring en het tonen van wat allemaal mogelijk is, vraagt de consument naar andere zaken dan bij de traditionele bouwmarkten en doe-het-zelfwinkels. De consument vraagt niet alleen naar oplossingen voor het klussen, maar vraagt ook advies voor de inrichting van de woning. Karwei ontwikkelt het concept door, zodat in de bouwmarkten ook inspiratie kan worden opgedaan. Ad maakt deel uit van het team dat de bouwmarkten van Karwei gaat ombouwen naar het nieuwe concept. Met 65,5 jaar stopt hij met de werkzaamheden.

Vrijwilligerswerk

Stilzitten? Ook nu is dat nog niet aan Ad besteed! Vijftien jaar geleden heeft hij de marathon van Rotterdam uitgelopen. De Vughtse Sportclub Prins Hendrik is een succesvolle vereniging voor atletiek en gymnastiek voor recreanten en professionele sporters. Bij deze club trinden en trainen nog steeds bekende sporters op nationaal en internationaal topniveau. Met de looptrainingen voor de Rotterdamse marathon bij Prins Hendrik, is de liefde voor de sportclub geboren. Tot op de dag van vandaag is hij daar vrijwilliger. Met zijn achtergrond in de bouw verleent hij veel hand- en spandiensten.

Bij Uitvaartbegeleiding Dorien de Nijs is Ad de duizendpoot die ervoor zorgt dat alles er perfect uitziet. Het Huis van Afscheid en de tuin worden door hem bijgehouden en zien eruit om door een ringetje te halen. In het verlengde van zijn vrijwilligerswerk bij Dorien de Nijs, bestrijdt Ad met de schoffel het onkruid op het kerkhof.

Samen hebben Ad en Sjan drie kinderen en zijn opa en oma van acht kleinkinderen. Naast alle vrijwilligerswerk hebben beiden tijd om regelmatig op te passen. De oudste zoon woont in Houten en daar rijden zij elke dinsdagmiddag naartoe om op te passen. Hobby's? Ad heeft maar één hobby en dat is tuinieren op de volkstuin. Zo is hij nog steeds bezig met landbouw.

Ad, welkom bij SMC en we hopen je te zien op onze activiteiten.

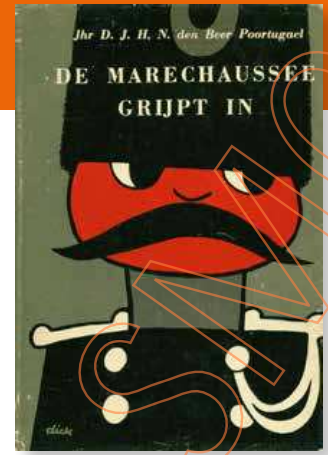
Ik ben de veldwachter

Het is de plicht van chefs om contrôle uit te oefenen, maar er bestaat een groot verschil in de wijze, waarop het toezicht gehouden kan worden. Ik persoonlijk heb contrôle steeds als iets vernederend gevoeld, iets als een soort wantrouwen en wellicht daarom heb ik mijn contrôles steeds zo ingekleed, dat ze zo min mogelijk als zodanig waren te herkennen. En werkelijk, ze waren praktisch overbodig bij het Wapen der Maréchaussée.

In de ruim twintig jaar dat ik een district commandeerde, heb ik heel wat contrôles gehouden, zowel overdag als 's nachts, ja vooral veel in de nacht, niet om eens extra dienst te doen, maar omdat ik ervan hield in het duister te zwerven door de hei en de bossen en samen met mijn personeel de moeilijkheden onder het oog te zien. Ik vind het ook niet juist en niet fair, dat als er zes nachtdiensten per maand voor de onderofficieren en maréchaussées zijn voorgeschreven, de commandant, de officier, in de winter wanneer het

stormt, vriest, sneeuwt of hagelt, bij de warme kachel blijft zitten. Maar op al die contrôles in die twintig jaar heb ik nog nimmer een patrouille niet op het contrôlepunt gevonden. Wel een bewijs voor het prachtige gehalte van het personeel van het Wapen.

Maar zoals eerder gezegd, ik liet zo weinig mogelijk merken, dat ik op contrôle was en in mijn hart was ik dat ook niet, maar ik wenste steeds onder alle omstandigheden, bij mooi weer en bij nacht en ontij bij mijn personeel te zijn. En wat waren dat tevens unieke gelegenheden om een langdurig onderhoud te hebben met onderofficieren en maréchaussées van veraf gelegen brigades, hen beter te leren kennen en elkander beter te leren begrijpen. Van hen hoor ik dan bijzonderheden over de streek en kon daar later mijn voordeel mee doen. Ik leerde hen hoe speciale contrôles op de weg dienden te worden gehouden en dan leerde ik omgekeerd weer van de anderen, die in het politievak doorkneed waren.

Soms ging ik er alleen op uit, maar ook liet ik mij wel eens door een onderofficier en een maréchaussée vergezellen en werd het toezicht gecombineerd met de directe politiedienst. Op een avond was ik met een dergelijke patrouille naar het ressort van een afgelegen brigade gegaan en op weg naar het contrôlepunt, ergens midden in de hei, kwamen we door een dorp, waar nogal veel gedronken werd en waar het soms erg rumoerig toeling.

In de kom van het dorp liepen we een ogenblik heen en weer en toen zagen we iemand naderen op een rijwiel zonder licht. Deze wielrijder had de hele weg nodig, want hij slingerde van links naar rechts. Toen hij dichtbij gekomen was, sommeerde de wachtmeester hem om af te stappen. De wielrijder minderde vaart, maar juist op het ogenblik, dat hij zou afstappen, maakte hij een zwaai om ons heen en reed een zandweg in, waarlangs zich een smal fietspad bevond. De jonge maréchaussée, een kwieke kerel, holde dadelijk achter hem aan, maar ver hoefde hij niet te lopen, want het fietspad bleek veel te smal voor de vriend van Bacchus, die in een droge sloot landde. Daar pakte de maréchaussée hem bij zijn lurven en aangezien het dronken drupje verzet pleegde, kreeg hij enige ferme tikken met de gummistok. Toen hoorden we hem roepen – Hou op hou op, ik ben de veldwachter – En inderdaad was het de champieter [red. politieagent] van het dorp, die bij nadere informatie bijna geen avond nuchter bleek te zijn.

We hebben natuurlijk braaf gelachen om dit incident, maar niettemin heb ik de brigadecommandant in dat ressort op het matje laten komen, omdat hij me onkundig had gelaten van de gedragingen van deze zonderlinge ordebewaarder, waarvan hij op de hoogte moest zijn en inderdaad ook was.

Kanaalpaarden

Een der meest juiste en belangrijkste artikelen in de Dienstvoorschriften was wel, dat aangaf dat de districtscommandant zich bij voortdoring in zijn district diende te bewegen. Als men eens nagaat hoeveel stommiteiten worden uitgehaald achter de groene tafel, vroeger en nu, door lieden, die eigenlijk van toeten noch blazen weten, dan begrijpt men de juistheid van dit artikel.

Wil men met kennis van zaken oordelen, wil men met juistheid orders geven, dan dient men zelf te gaan kijken. Dat deed ik dan ook, te paard, per rijwiel, per motor en later ook in de auto. Maar te paard zag je het meeste. En zo op een dag langs een der kanalen rijdend, kwam ik enige jaagpaarden tegen en achterop, stakkerige, magere en afgebeulde dieren, die zwaar in hun tuig hingen om de grote schuit voort te trekken.

Een gewezen huzaar is vanzelfsprekend niet alleen een paardenman, maar ook een dierenvriend en het sneed mij door mijn ziel om die arme stakkers te zien zwoegen. Opeens kwam ik op het idee om die arme stakkers eens nader te bekijken en jawel onder de borstriem en op de schoft waren grote drukwonden, rauwe open plekken van het overmatig trekken. Ik maakte procesverbaal op, hoewel dat nu eigenlijk niet op de weg van de officieren van het wapen ligt. Maar hier moest iets gedaan worden. Dat ik echter de jager niet kon beletten om met zijn gewonde paard verder te gaan, hinderde mij het meeste.

Bij de eerste samenkomst der brigadecommandanten besprak ik, wat ik langs het kanaal geconstateerd had en droeg hen op om veelvuldig toezicht te houden. Het resultaat was een tal van bekeuringen, doch het gekke van het geval was, dat het ene deel van het kanaal ressorteerde onder het kantonrecht te A en het andere onder dat van B. De kantonrechter te A was geen dierenvriend en oordeelde twee kwartjes ruim voldoende om een dierenkwekking te boeten, maar zijn collega te B,

die wel 'beestachtig' was, meende dat tachtig gulden beter betaald was. Maar met dat al bleef men gewonde paarden aantreffen en een afdoend middel om die arme viervoeters uit hun lijden te verlossen bleek er niet te bestaan.

Ik sprak er wel eens over met onderofficieren en op een gegeven dag kwam een wachtmeester bij me met een arrest van de Hoge Raad, dat hij gevonden had en waarin gezegd werd, dat een ambtenaar van politie gerechtigd was een geconstateerde overtreding te doen ophouden. Toen waren we er! Orders werden gegeven en een paar dagen later kreeg een jager, behalve een procesverbaal het bevel om uit te spannen. Dat deed hij, maar dacht natuurlijk weer in te spannen en verder te gaan, wanneer de patrouille vertrokken was. Maar hij maakte de vergissing van zijn leven, want de maréchaussées vlijden zich behaaglijk tegen het talud van het kanaal en toen het middaguur was aangebroken haalden zij hun twaalfuurtje uit de diensttas en aten met zichtbaar welbehagen hun belegde boterhammen op.

Toen zag de jager, dat hij het ging verliezen, ook al omdat hij heel onaange-

name woorden van de schipper kreeg te horen, die hem onder meer verweet, dat hij een rotsik had, in stede van een goed jaagpaard. De jager was nu wel genoodzaakt om met z'n gewond paard aan de hand weg te gaan en veel later met een goed paard terug te komen. Intussen hadden de schippers door deze maatregel, die gedurende enige weken werd toegepast, zoveel tijdverlies te lijden, dat zij op de jagersmarkt zelf uitkeken naar jaagpaarden die in goede conditie waren en niet gewond.

Van dat ogenblik was het uit met deze dierenmishandeling. Thans zijn de meeste kanaalschepen van een motor voorzien of worden door een sleepbootje gesleept, het jaagpad is bij de verkeersweg getrokken en het jaagpaard is van het aards toneel verdwenen, zoals zovele van zijn collega's, het legerpaard, het rossinant van de aapjeskoetsier, tot uiteindelijk het genus paard tot de voorwereldlijke dieren zal gaan behoren.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in' door
jhr. D.J.H.M den Beer Poortugael

Vriendendag in Buren in teken van SOOM-brochure

| Door: Willem Geense

Voor de traditionele, halfjaarlijkse bijeenkomst van de 'Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee' op donderdag 17 oktober 2019, hadden tachtig vrienden (met partners) zich aangemeld. Zij kwamen niet alleen om te worden bijgepraat over de ontwikkelingen, maar ook voor de presentatie van de nieuwste brochure – nummer 54 in de reeks – met als titel: 'School Opleiding Officieren Marechaussee en haar Cadetten'. En last but not least: men kwam ook voor elkaar. We noemen deze bijeenkomsten tenslotte niet voor niets 'Vriendendag'.

Deze keer vond de bijeenkomst plaats in de dependance van het museum, hemelsbreed zo'n 100 meter verderop. Bij binnenkomst keken de bezoekers enigszins verontrust naar de flinke scheuren in de voorgevel wat een enkeling de opmerking ontlokte: "Dit is Groningen toch niet?"

Ontwikkelingen

Terwijl kolonel Arnoud van den Bout, voorzitter Stichting Vrienden van het Museum, zijn openingstoespraak begon, waren sommigen nog onderweg naar Buren; zij waren verstrikt geraakt in de files, veroorzaakt door kolonnes tractoren van protesterende boeren die terugkeerden uit Den Haag. In zijn toespraak stipte Arnoud een paar ontwikkelingen aan. Zo heeft de stichting nu een eigen moderne website. Verder zal 'De Kolbak', het informatieblad van de stichting, voortaan alleen nog digitaal verschijnen en – goed nieuws – de stichting staat op het punt

Ontvangst vrienden in de dependance

de ANBI-status te verkrijgen. Daarmee wordt het voor donateurs aantrekkelijker schenkingen aan de stichting te doen. Zij kunnen de schenkingen in dat geval immers aftrekken van de belasting. Zoals men bij binnenkomst reeds had waargenomen, is herstel van de dependance hoogst noodzakelijk en dat zal voortvarend worden opgepakt. Tot slot riep de stichtingsvoorzitter op een stem uit te brengen op de site van de ANWB om 'ons museum' te laten uitroepen tot 'Leukste museum van Gelderland'.

Groot groeipotentieel

Vervolgens gaf René Parijs, vestigingsdirecteur van het Marechausseemuseum, een update over de stand van zaken van het museum: "Het zich steeds vernieuwende museum heeft nog altijd een groot groeipotentieel zoals dat heet, terwijl de gemeente eigenlijk geen verdere groei van het autoverkeer in het stadje wil. Desondanks gaan we verder met het opzetten van wisseltonstellingen waardoor bezoekers graag nóg een keer op bezoek komen. En dat werkt: in 2018 telden we 19.000 bezoekers!" Met een deel van de subsidiepot die de gezamenlijke defensiemusea ontvangen, wil men als eerste de benedenverdieping herinrichten en een tweetal herdenkingsplekken realiseren, een plek voor kolonel

van Houten, oprichter van het museum, en een plek voor de in 2004 in Irak gesneuvelde wachtmeester der eerste klasse Koninklijke Marechaussee Jeroen Severs.

Na de uiteenzetting van René Parijs begon de eindredacteur van de brochures, kapitein-ter-zee b.d. Donald Weekenstroom, zijn voordracht traditiegetrouw met de aankondiging van de volgende brochure die op stapel staat, nummer 55. Deze zal worden geschreven door oud-commandant KMar generaal-majoor b.d. Cees Neisingh. Hij zal zijn licht laten schijnen over de parlementaire enquête over het regeringsbeleid 1940-1945, waarin harde kritiek werd geleverd op het optreden van de marechaussees die in de meidagen van 1940 naar Engeland moesten uitwijken.

School Opleiding Officieren Marechaussee en haar Cadetten

Brochure nummer 54 is geschreven door luitenant-kolonel b.d. Henk G. Westland. De auteur, door zijn serie artikelen 'De onbekende helden van 1940-1945', is geen onbekende voor lezers van Marechaussee Contact. Hij beschrijft in deze brochure met als titel 'School Opleiding Officieren Marechaussee en haar Cadetten' kortweg SOOM, een episode uit de Tweede Wereldoorlog. Dat er al in 1941

Eindredacteur Donald Weekenstroo toont de nieuwe voorplaat

Voorzitter Stichting Vrienden, Arnoud van den Bout, aan het woord

tien cadetten die daar werden opgeleid, heeft kunnen vastleggen. Zo worden alle veertien cadetten in de brochure met naam en toenaam genoemd, evenals hun afkomst. Daaruit blijkt dat deze jongemannen van goede komaf waren. De auteur heeft per persoon in kaart gebracht hoe het deze cadetten na hun ontslag bij de Marechaussee is vergaan en hoe hun carrières (één heeft de oorlog niet overleefd) zijn verlopen. Daarnaast bevat de brochure onder andere een beschrijving van de opleiding in en rond

gebouw 13, de organisatie, het (afwijkende) uniform, de lesvakken (ook danses!) en de detacheringen.

De voorplaat van de brochure laat een cadet van de Marechaussee te paard zien, staande voor het les- en legeringsgebouw van de SOOM. Ook deze plaat is weer belangeloos gemaakt door Frans Ouwerkerk; inmiddels de 29e keer dat hij een passend schilderij voor een brochure heeft gemaakt.

korte tijd een eigen officiersopleiding heeft bestaan, zal overigens voor de meesten onder ons, een verrassing zijn. Immers, vanaf de oprichting van het Wapen werden de officieren overgenomen uit andere krijgsmachtonderdelen. Pas vanaf 2002 worden marechaussee-officieren opgeleid aan de Koninklijke Militaire Academie.

Het idee voor de oprichting van de SOOM kwam van de Inspecteur der Marechaussee die voorzag dat door het wegvallen van de Koninklijke Militaire Academie (de Nederlandse krijgsmacht was immers opgeheven) er bij de bevrijding geen jonge officieren bij het Wapen konden instromen. Vanaf half 1940 werden daarom door marechausseeofficieren 'betrouwbare jongemannen' geworven. De aspirant-officieren werden per 2 januari 1941 aangesteld als 'Cadet bij het Wapen der Marechaussee in het 1e (2e) studiejaar'. De SOOM was onderdeel van het Depot Marechaussee en gevestigd in gebouw 13, achter op het terrein van de marechausseekazerne (in 1948 genaamd Van Haeftenkazerne) aan de Zwolscheweg 242 in Apeldoorn. De school werd geleid door drie, later twee, officieren met enkele onderofficieren en telde veertien aspirant-officieren (cadetten).

De SOOM kon maar korte tijd haar eigen koers varen, want de Duitse bezetter reorganiseerde met straffe hand het hele Nederlandse politiebestedel en bracht alle bestaande politieopleidingen in het land onder in één opleidingssysteem op nationaalsocialistische grondslag. In dit systeem was geen plaats meer voor het Depot Marechaussee. De cadetten zouden per 1 november 1941 gedetacheerd worden bij het Politie Opleidingsbataljon (POB) in Schalkhaar. Een eerdere wervingsactie onder de cadetten door een fanatieke NSB-officier om zich aan te melden voor politiediensten achter het front in Rusland, was al unaniem van de hand gewezen, en ook de detachering naar het POB werd geweigerd. Alle veertien cadetten verzoeken om eervol ontslag per 1 december 1941. Hiermee komt een einde aan de SOOM. De opleiding heeft dan slechts tien maanden bestaan.

De brochure

Over de school is jammer genoeg weinig bewaard gebleven. Het is bewonderenswaardig dat auteur Westland nog zoveel informatie over deze kleine school heeft kunnen vinden en daarmee de unieke geschiedenis van de SOOM en de veer-

Na de presentatie was het eerste exemplaar van de brochure voor de auteur. Daarna was het tijd voor de lunch en de borrel waarbij genoeglijk werd nagepraat. Na afloop van de bijeenkomst was er gelegenheid nog een bezoek aan het museum brengen, waarmee we kunnen terugkijken op een wederom geslaagde en inspirerende dag van de 'Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee'!

Ook vriend worden?

Vriend zijn van het Marechausseemuseum heeft zo z'n voordelen. Zo heeft u als vriend gratis toegang tot het museum. Daarnaast ontvangt u ieder halfjaar een brochure en twee keer per jaar de digitale nieuwsbrief 'De Kolbak'. En natuurlijk ook een uitnodiging voor de 'Vriendendagen'. Hoe u vriend wordt? Ga naar www.vrienden.stichtingmuseumkmar.nl, vul het online vragenformulier 'word vriend' in en verstuur het. Voor een donatie van slechts € 12,50 per jaar bent u vriend!

Geslaagde teambuildingsdag KMar-reservisten

Al vele jaren wordt voor en door KMar-reservisten ieder jaar een teambuildingsdag georganiseerd. De dag is bedoeld om bij te praten over ontwikkelingen en actualiteiten die de reservisten betreffen, kennis te maken met nieuwe reservisten én om de onderlinge band te verstevigen. Dit jaar gaven 65 reservisten gehoor aan de uitnodiging en meldden zich op vrijdag 20 september 2019 aan de poort van Camp New Amsterdam in Huis ter Heide.

Majoor Robin Oost opende de dag met een uiteenzetting over de mogelijkheid om met inzet van KMar-reservisten als personeelsschil, flexibel en adaptief in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden vanuit risicogestuurd optreden. Het aantal reservisten is de laatste tijd dan ook fors groeiend: nu 284 militairen en 52 burgers met als doel groei naar 700 militairen/burgers in 2022. Vervolgens nam reserve eerste luitenant Coen Bongers het woord met een interessant verhaal over het ontwikkelen van Cyber Slagkracht bij Defensie Cyber Commando. Een uitdagend domein voor de krijgsmacht, waar ook veel reservisten kunnen worden ingezet.

Het middagprogramma bestond uit een bezoek aan de Heineken Brouwerij in Zoeterwoude waar het gezelschap – na een smakelijke lunch en een rondleiding in een oude Engelse dubbeldekker over het bedrijfsterrein – een interessant verhaal kregen voorgeschoteld van reserve luitenant-kolonel René Polfliet over bedrijfsveiligheid bij Heineken. De dag werd afgesloten met een goed verzorgde barbecue, gevolgd door een gezellige avond in De Brik in Soesterberg, waar werd teruggekeken op een wederom zeer geslaagde teambuildingsdag.

| Door: Freerk van Rossem

Reservist leidt KMar-trainingsmissie voor EUCAP Sahel Niger

Om in de Sahel grensoverschrijdende criminaliteit, terrorisme en irreguliere migratie te bestrijden, heeft de KMar binnen een multinationaal team een training verzorgd op het gebied van grenstoezicht. De vraag naar expertise van buitenaf kwam van Niger zelf, maar wordt gefinancierd door Nederland en Duitsland. De grensmodule vormde het laatste onderdeel van de opleiding die in maart 2019 begon.

Na een voorbereiding bij de European Gendarmerie Force in Vicenza, vertrokken eind september zeven marechaussees naar de politieschool in Niamey, de hoofdstad van Niger om – samen met collega's van de European Gendarmerie Force, Frontex en de Bundespolizei – twee weken les te geven aan Nigerese agenten die behoren tot een nieuwe mobiele grenseenheid: de 'Compagnie Mobile de Contrôle de Frontières' (CMCF 2). Deze nieuwe Nigerese politie-eenheid vormt een cruciaal onderdeel in de aanpak van de

grensproblematiek, aldus EUCAP Sahel. De teams moeten het strategisch gelegen land beschermen tegen de vele dreigingen vanuit buurlanden.

Na het volgen van alle lesmodules ontvingen 260 Nigerese politieagenten begin oktober hun certificaat, waarmee delegatieleider reserve majoor Wouter van Ginkel terugkeek op een geslaagde missie: "Men was zeer enthousiast en leergierig. Ik ben ervan overtuigd dat het geleerde professioneel gebruikt zal worden in de opsporingspraktijk."

KMar-reservisten ondersteunen NISC

Op zaterdag 12 oktober vond in Harskamp de 27e editie van de Netherlands International Shooting Competition (NISC) plaats. Maar liefst 56 internationale teams van NATO-landen uit onder andere Noorwegen, Italië, Letland, Duitsland en België streden op verschillende banen voor individuele en team prijzen.

Ondanks het matige weer met vrijwel de hele dag motregen zat de spirit er bij de teams en de ondersteuners goed in. Op de pistoolbaan (Glock) waren de reservisten luitenant-kolonel b.d. Johan de Gier, majoor b.d. Laurens van der Veen en eerste luitenant b.d. Eugenio van Berkom, samen met landmachtcollega's druk in de weer om de 28 schietseries goed en veilig te laten verlopen.

De NISC is in 1993 gestart en dient te worden gezien als de Nederlandse bijdrage aan de in NATO-verband georganiseerde internationale schietcompetities met als doel de internationale band te verstevigen. De uitvoering wordt georganiseerd door de Reservisten Schiet Commissie (RSK) van de Nederlandse Reservisten Federatie Krijgsmacht (NRFK), een samenwerking tussen de reservistenorganisaties KVNRO en AVR. De dag werd traditiegetrouw afgesloten met een – naast speeches en prijsuitreikingen – galabuffet bij Van der Valk Hotel Apeldoorn.

IN MEMORIAM Roel Bouwman

Op donderdag 21 november 2019 is Roel Bouwman in de leeftijd van 76 jaar overleden. Roel was een SMC'er van het eerste uur. In 1961 heeft hij zich als beroeps aan de Koninklijke Marechaussee verbonden. Een groot aantal jaren diende hij in het toen zeer turbulente Amsterdam. In 1969 heeft hij de dienst verlaten en is hij gaan werken bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Diverse functies heeft hij in het buitenland bekleed en als consul-generaal voor Nederland in Melbourne (Australië) is hij met pensioen gegaan.

Na terugkeer in Nederland heeft Roel zich in 2006 aan SMC verbonden als webmaster en vanaf 2010 ook als voorzitter/lid van de redactiecommissie. In die hoedanigheid heeft hij bijgedragen aan het tot stand komen van vele nummers van ons blad. Ook zijn sinds 2006 door hem bijna 10.000 nieuwsberichten op onze website geplaatst. Tevens heeft hij ons Wapen en onze stichting via een facebookpagina over het voetlicht gebracht. In december 2014 werd hij daarvoor, samen met de andere rond het Wapen werkzame webmasters, door CKMar bedankt. Ten slotte mag niet onvermeld blijven dat hij sinds 2015 elke zondag voor de verzending van de SMC-nieuwsbrief heeft zorg gedragen. Begin 2016 werd Roel getroffen door een lichte beroerte. Hij was daarna minder mobiel en min of meer aan huis gekluisterd. Zijn werkzaamheden voor de redactie moest hij beëindigen, maar zag wel kans om zijn werkzaamheden voor SMC op het internet te blijven verrichten.

Roel heeft vele uren aan onze stichting besteed. We zijn hem en zijn echtgenote Ria, die hem hiervoor de ruimte heeft gegeven, voor dit alles heel veel dank verschuldigd. Wij zullen hem missen als vriend en als bijzonder bestuurslid. Wij wensen Ria, kinderen en kleinkinderen alle sterkte toe dit verlies te kunnen dragen. Moge hij rusten in vrede.

Beukbergen, een thuis voor de KMar

Beukbergen is de plaats waar vanaf 1950 het vormingswerk voor Defensie plaatsvindt. Een mooi landgoed gunstig gelegen in het midden van het land en een unieke locatie voor de geestelijke verzorging bij Defensie. Tot het jaar 2000 het protestantse vormingswerk en vanaf 2000 voor het vormingswerk voor alle denominaties van de geestelijke verzorging bij de krijgsmacht.

In het vormingswerk beogen wij "in groepsverband een proces van bewustwording te stimuleren in de persoonlijke ontwikkeling van de militair..." (dr. Kist, 1973). Hoewel het gaat om militairen, richten wij ons op de persoon van de militair. Daarom komen militairen 'in burger' op Beukbergen en is Beukbergen ook geen defensielocatie. We halen ze als het ware uit de militaire context.

De ervaring leert dat militairen zich op die manier voldoende 'vrij' voelen om aan het vormingswerk deel te nemen. Jaarlijks komen duizenden militairen (en ook burgermedewerkers van Defensie) naar Beukbergen. De huidige overeenkomst maakt het trouwens ook mogelijk voor defensie-medewerkers om op Beukbergen tegen een geringe vergoeding te vergaderen.

De marechaussee weet de weg naar Beukbergen goed te vinden; jaarlijks komen er meer dan 1000 medewerkers van de KMar voor het vormingswerk naar Beukbergen (afgezien van het gebruik als vergaderlocatie, vaak door de staf van het Landelijk Tactisch Commando). In 2020 verwachten we zelfs een stijging, omdat de hele Brigade Grensbewaking in de loop van dat jaar in groepen zal deelnemen aan het vormingswerk.

We zien KMar-personeel verder vooral bij de conferenties voor de initiële opleidingen, onderdeelconferenties en themaconferenties. Opvallend is dat bij de KMar ook ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling.

Ik ga ervan uit dat Beukbergen de plaats blijft waar KMar-medewerkers terecht kunnen voor het vormingswerk van de geestelijke verzorging en zij Beukbergen ook als hun thuis ervaren.

Wij wensen alle lezers van Marechaussee Contact zalige/prettige feestdagen en een voorspoedig 2020 toe.

[Red., drs. ing. Morpey is hoofd Geestelijke Verzorging KMar/directeur Vormingswerk (Beukbergen)]

Algemene SMC-reünie 2019: terugblik op een geslaagde dag

Op donderdag 7 november 2019 hield Stichting Marechaussee Contact haar jaarlijkse algemene reünie – in tegenstelling tot andere jaren – niet in Harskamp, maar in Reünie- en Congressentrum Kumpulan, gelegen op het historische landgoed Bronbeek, ook wel bekend als ‘het laatste stukje Indië’ in Arnhem. | Door: Jan Gaasbeek

220 SMC'ers trotseerden files en regen en kwamen naar Arnhem alwaar zij in de Sumatrazaal werden ontvangen met koffie/thee, en hoe kan het ook anders, spekkook. SMC-voorzitter, generaal-majoor b.d. André Peperkoorn, heette iedereen hartelijk welkom en vroeg daarna een moment stilte voor de overleden SMC'ers. Vervolgens refereerde hij aan 'het weetje' dat de aanwezige Cees Kortlever, 89 jaar oud, op deze dag exact 70 jaar geleden opkwam bij de marechaussee. Een speciaal welkom was er voor Marten Mobach, onze 100-jarige SMC'er die overigens nog gewoon zelf met zijn auto naar Arnhem was gekomen. Verder sprak André onder andere over het huidige aantal van 2500 SMC'ers en dat er hard aan wordt gewerkt dat aantal te verhogen. Maar ook over de aanschaf van het nieuwe veteranententue en over de financiële injectie door Stichting Van Houten voor het op te richten meetingpoint KMar (dependance Marechausseemuseum) in Buren. Tot slot maakte hij de datum van de Veteranendag en de Algemene KMar-reünie 2020 bekend. Deze worden tegelijkertijd gehouden op 2 oktober 2020, in de Koning Willem III-kazerne te Apeldoorn.

Als een vis in het water

Daarna was het podium voor Koos Spee, oud-dienstplichtig marechaussee en SMC'er. Hij verzorgde op uitnodiging van het SMC-bestuur een lezing over zijn recent verschenen boek: 'Een flitsende carrière'. Koos, bij velen bekend als landelijk verkeersofficier, vertrouwde

zijn ervaringen, opgedaan als agent op straat maar vooral ook als landelijk verkeersofficier, aan het papier toe. Dit alles voorzien van enkele adviezen voor degenen die het in ons land voor het zeggen hebben. De ondertitel van zijn boek mag dan zijn: 'Levende vissen zwemmen tegen de stroom in', tussen de ruim 200 aanwezige SMC'ers voelde Koos zich duidelijk als een vis in het water. De onderwerpen die hij aan de orde stelde hadden dan ook de volle aandacht van zijn toehoorders.

Feiten en cijfers

De cijfers die Koos in zijn presentatie liet zien, liegen er niet om; de grafieken en tabellen tonen een stijgende lijn in het aantal doden en gewonden in het verkeer. Deze worden in 95 procent van de gevallen veroorzaakt door de bestuurder zelf. Daarbij memoreerde hij ook aan de elektrische fiets, niet alleen populair bij senioren; feit is dat ook scholieren dit vervoermiddel niet schuwen.

In het hoofdstuk 'Bijdrage aan verkeersveiligheid door handhaving en communicatie' ging Koos in op het gebrek daaraan. Zijn visie is dan ook dat handhaving noodzakelijk en heel belangrijk is en geen sluitstuk op de begroting mag zijn. Koos: "Geen handhaving zonder communicatie en geen communicatie zonder handhaving."

Geen stampot

Na de presentatie maakte een aantal aanwezigen van de gelegenheid gebruik hun prangende vragen aan de oud-verkeersofficier te stellen en, geïnspi-

reerd door de visie van Koos Spee op het verkeer, een door hem gesigneerd exemplaar van het boek aan te schaffen. Vervolgens dankte André Peperkoorn met de overhandiging van een prachtig boeket bloemen Koos Spee voor zijn interessante en boeiende presentatie, waarna Marten Mobach de eer kreeg het buffet te openen. De gastvrouwen en -heren van Kumpulan vulden de borden en nee... niet met de gebruikelijke stamppotten uit Harskamp, maar met gerechten uit de overheerlijke Indiase rijsttafel 'Istemewa'.

Bijpraten en herinneringen ophalen

Zoals gebruikelijk staat een SMC-reünie in het teken van gezelligheid, ontmoeten, bijpraten en vooral ook: herinnerin-

gen ophalen. Zo liepen enkele oud-pelotonsgenoten van lichte 67-3 elkaar na meer dan een halve eeuw weer tegen het lijf. Het zal u niet verbazen dat zij tegen het einde van de bijeenkomst nog lang niet uitgepraat waren. Afspraken om de 'hernieuwde' kennismaking elders voort te zetten werden dan ook snel gemaakt. Verder gaven het Fonds Sociale Zorg en de Stichting van Houten met hun stands acte de présence. Deelnemers aan de reünie hadden bovendien gratis toegang tot Museum Bronbeek, waar op het terrein enkele KMar-voertuigen stonden opgesteld, voorgereiden door de Historische Voertuigengroep KMar. Een leuk initiatief en goed voor mooie fotomomenten!

Foto's: Cees van Ingen en Frans Meijer

We kunnen terugkijken op een geslaagde dag waarvoor dank aan organisator Gerrit Reloe, aan de keukenbrigade en aan de overige personeelsleden van Kumpulan die zich die dag voor ons hebben ingezet. De redactie hecht eraan te vermelden het interessant te vinden dat na de lezing ook nog werd gesproken over waarom de marechaussee niet ingeschakeld wordt bij het toezicht en de handhaving op verkeersgebied en alleen mag optreden 'bij noodzaak tot optreden'. Mogelijk dat het toch nog – gelet op de tekorten bij de Nationale Politie – in de toekomst opnieuw een interessante discussie wordt. Voor belangstellenden is het boek 'Een flitsende carrière' alsnog voor € 21,- te bestellen via www.verkeerdebaas.nl. Verzendkosten worden niet in rekening gebracht.

Deze dag is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het vfonds (Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg).

Nieuwe SMC'ers

Dhr. mr. J.W. Beekman
Ber KMA 1974
ECMM

Dhr. R. Bergström
Ber 82-5

Mevr. W. Bons
Ber 18-1

Dhr. G.H.T. Borst
Dpl 78-5

Dhr. R.L.G. Bousché
Dpl 80-4

Dhr. R.C.L. ten Bras
Dpl 86-5

Dhr. S.H.J. v.d. Broeck
Ber 73-2
SFOR

Dhr. W. Clahsen
BBT 93-3
IFOR; SFOR

Dhr. M.M.J. Daemen
BBT 97-1
SFOR

Dhr. B.M. Dekker
Ber 75-3
UNTAG; UNIPTF

Dhr. J.G.J. van Driessen
Burgerambtenaar KMar
Res 92-5

Dhr. G.J.C. van den Eijnden
Ber 04-5
UNMEE; SFOR; IPU; ISAF

Dhr. C.L. Geensen
Ber 64-1

Dhr. L.J. van Gils
Dpl 73-6

Dhr. P.D. van der Grijn
Ber 79-2
UNIFIL; EUFOR

Dhr. A.A. Hartman
Ber 77-6

Dhr. F. Heide
BBT 00-6

Dhr. E.J. van der Heiden
Ber 82-1
SFOR

Dhr. M.T.M. Hooijdonk
Ber 67-2

Dhr. W. Huijser
Ber 75-3
FMPU; ECMM; IPU

Dhr. F.C.J. Kampman
Dpl 63-5

Dhr. M.M. Kersbergen
Ber 86-5

Dhr. J.M. Klerks
Dpl 63-5

Dhr. R.J.B. Koman
Ber 75-5
UNIPTF

Mevr. A.J. Kosterman
Donateur

Dhr. H.J. Kuiper
Ber 67-2

Dhr. E. Langevoort
KVV 92-3
TFF

Dhr. R.L. van Leeuwen
Ber 78-1

Dhr. L.J. van der Maas
Ber 73-6

Dhr. T.J. van der Meer
Ber 87-2
UNIPTF

**Mevr. R.A. Meijering-
Vlaanderen**
KVV 88-5
MFO

Dhr. J. Neinhuis
Ber 74-6
UNMIH; UNAVEM;
UNMIS; ISAF

Dhr. J. Pijpstra
Ber 78-1
MFO

Dhr. R.H. Ramadhin
Res

Dhr. J.J.F. Roosenstein
Dpl 77-4

Dhr. J. van de Scheur
Dpl 77-1

Dhr. J.M.A. Schouwenaars
Dpl 72-5

Dhr. G. Schuurman
Ber 76-6

Dhr. F.W. Saedt
Ber 67-2

Dhr. R.G.J. Sluik
Ber 79-2
UNIPTF

Mevr. M.C.J.M. Torremans
Ber 85-6
EUFOR

Dhr. G.A. Velthuis
Ber 78-5

Dhr. H.W.J.M. Veltmeijer
Ber 69-3

Dhr. R. Visser
Ber 86-1
MFO; SFOR; ATF ME;
MINUSMA

Dhr. R. de Weger
Ber 77-6
UNIPTF

Dhr. P.C. Wessels
Ber 85-6
UNPROFOR; UNMIBH; SFIR;
TFU; UNMISS; UNPOL

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2505 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. R. Bouwman
Geboren 14 december 1942
Overleden 21 november 2019
Ber 61-4

Dhr. M.C. Heijboer
Geboren 9 januari 1941
Overleden 29 september 2019
Ber

Dhr. J. Hoving
Geboren 16 maart 1936
Overleden 10 oktober 2019
Ber 54-6

Dhr. M. de Jager
Geboren 25 december 1926
Overleden 17 november 2019
Ber

Dhr. J. Louwerse
Geboren 27 augustus 1938
Overleden 5 november 2019
Ber 57-1

Mevr. I. Maréchal-Crijnen
Geboren 13 januari 1930
Overleden (datum niet bekend)
Weduwe van A.H. Maréchal

Dhr. H.J. Oosting
Geboren 1 juli 1938
Overleden 20 oktober 2019
Ber 56-5

Dhr. K. Ton
Geboren 11 januari 1934
Overleden 14 oktober 2019
Dpl 55-6; 4 DMC

Dhr. P. van Wijk
Geboren 25 februari 1943
Overleden 25 oktober 2019
Ber 61-2

Dhr. G.J. Zegers
Geboren 24 april 1933
Overleden 22 oktober 2019
Ber 54-6

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee Contact
betuigen de nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvharten@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Jack Vlaming (ad interim)
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming (ad interim)
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2500 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reünie Faciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltonoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(* ook te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas